

**UCHWAŁA NR XXXII/207/21
RADY GMINY ŁUBNICE**

z dnia 30 grudnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022-2027

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.) w związku z przepisem art. 16b oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r.o pomocy społecznej (tekst jednolityDz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022-2027 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łubnice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2022 roku.

Przewodniczący Rady Gminy

Marian Komasara

***Strategia Rozwiązywania
Problemów Społecznych Gminy
Łubnice na lata 2022 – 2027***

Łubnice 2021

Spis treści:

<i>Wstęp</i>	5
<i>I. Podstawy formalne tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022–2027.</i>	7
<i>I.1. Dokumenty europejskie</i>	7
<i>I.2. Dokumenty krajowe</i>	9
<i>I.3. Dokumenty regionalne oraz lokalne.</i>	9
<i>II. Struktura demograficzna i podstawowe dane o mieszkańcach gminy Łubnice.</i> 10	
<i>II.1. Położenie i powierzchnia gminy Łubnice.</i>	10
<i>II.2. Ludność gminy Łubnice.</i>	14
<i>III. Analiza warunków życia mieszkańców gminy Łubnice – środowisko kulturowe, turystyka, zasoby mieszkaniowe, usługi publiczne, oświata, służba zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, organizacje pozarządowe, sytuacja gospodarcza.</i>	17
<i>III.1. Środowisko kulturowe gminy Łubnice.</i>	17
<i>III.2. Turystyka w gminie Łubnice.</i>	18
<i>III.3. Mienie komunalne gminy oraz infrastruktura gminy Łubnice</i>	19
<i>III.5. Oświata w gminie Łubnice.</i>	20
<i>III.6. Ochrona zdrowia w gminie Łubnice.</i>	21
<i>III.7. Organizacje pozarządowe w gminie Łubnice.</i>	21
<i>III.8. Sytuacja gospodarcza w gminie Łubnice.</i>	22
<i>IV. Pomoc społeczna w gminie Łubnice</i>	23
<i>IV.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w gminie Łubnice. Przyczyny kwalifikujące do świadczeń z pomocy społecznej.</i>	25
<i>IV.2. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach.</i>	26
<i>IV.3. Realizacja świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń wychowawczych przez OPS w Łubnicach.</i>	31
<i>IV.4. Wskaźnik deprivacji lokalnej w gminie Łubnice.</i>	34
<i>V. Analiza problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej.</i>	
35	
<i>V.1. Długotrwała lub ciężka choroba</i>	35
<i>V.2. Ubóstwo</i>	36
<i>V.3. Bezrobocie</i>	37

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022 – 2027

V.4. Niepełnosprawność.....	39
V.5. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.....	40
V.6. Uzależnienia.....	41
V.7. Przemoc w rodzinie.....	42
V.8. Problemy ludzi starszych.....	44
VI. Analiza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych mieszkańców gminy Łubnice.....	45
VI.1. Problemy społeczne dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży z terenu gminy Łubnice.....	45
VIII. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022 – 2027.....	54
I. Cel strategiczny: Przeciwdziałanie powstawaniu zjawiska ubóstwa w gminie Łubnice.....	56
I.1. Cel szczegółowy: Minimalizowanie zjawiska ubóstwa w gminie Łubnice.....	57
I.2. Cel szczegółowy: Stworzenie systemu pomocy skoncentrowanej na osobach i rodzinach dotkniętych ubóstwem w gminie Łubnice.....	57
II.1. Cel szczegółowy: Integracja, reintegracja i aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, przeciwdziałanie skutkom bezrobocia.....	59
II.2. Cel szczegółowy: Integracja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych oraz starszych.....	60
III. Cel szczegółowy: Redukowanie problemu uzależnień w gminie Łubnice.....	61
III.1. Cel szczegółowy: Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, w szczególności przez dzieci i młodzież.....	61
III.2. Cel szczegółowy: Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w zapobieganiu używaniu alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w szczególności przez dzieci i młodzież.....	61
III.3. Cel szczegółowy: Wprowadzenie zintegrowanego systemu pomocy osobom i rodzinom dotkniętym alkoholizmem.....	62
IV. Cel strategiczny: Wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodzin wielodzietnych i niepełnych w gminy Łubnice.....	62
IV.2. Cel szczegółowy: Przeciwdziałanie zjawiskom grożącym wykluczeniem społecznym oraz bezradnością życiową.....	63

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022 – 2027

<i>VIII.1. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łubnice na lata 2022 - 2027.....</i>	<i>64</i>
<i>VIII.2. Monitoring i ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łubnice .....</i>	<i>64</i>
<i>VIII.3. Źródła finansowania .....</i>	<i>65</i>

Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022 – 2027 jest dokumentem określającym najważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na terenie gminy. Wskazuje ona priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań. Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i je zminimalizować. Zdiagnozowanie i określenie najważniejszych problemów społecznych stanowiło podstawę do wskazania metodologii rozwiązania zidentyfikowanych trudności i problemów społecznych, zgodnie z możliwościami jakie wynikają z zadań nałożonych na gminę. Badania i analizy przeprowadzone w ramach niniejszej Strategii stanowiły punkt wyjścia do opracowania szczegółowych programów, których realizacja powinna przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych oraz do niwelowania różnic i dysproporcji społecznych. *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022 – 2027* została opracowana, przy aktywnym wsparciu, pomocy i konsultacji pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach. Na podstawie zdiagnozowanych problemów społecznych przygotowano i opracowano określone kierunki działań, które służyć mają przeciwdziałaniu takim sytuacjom. Poszukiwanie skutecznych sposobów rozwiązywania problemów społecznych musi uwzględniać fakt, że poszczególne problemy zazwyczaj nie występują pojedynczo a wystąpienie jednego implikuje szereg innych. Przystępując do planowania określonych sposobów rozwiązywania problemów społecznych występujących w mieście konieczne jest uwzględnienie wielokierunkowego i kompleksowego oddziaływania nie tylko na skutki wystąpienia danych problemów a przede wszystkim na źródło ich powstania. W związku z powyższym najważniejszym zadaniem jest stworzenie możliwości współpracy pomiędzy różnymi podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej, w celu integracji działań. Realizacja powyższych celów, w tym zakresie wymaga podejmowania wieloaspektowych i wielokierunkowych działań strategicznych a zwłaszcza:

- ✓ interwencyjnych – o cechach ratownictwa i likwidacji niedoborów, których źródłem jest ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, niedostosowanie społeczne,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022 – 2027

- ✓ asekuracyjnych – uprzedzających pojawienie się sytuacji zagrażających bezpieczeństwu socjalnemu,
- ✓ kompensacyjnych – niwelujących luki i deficyty,
- ✓ partycypacyjnych – poszerzających uczestnictwo w życiu publicznym i zapobiegających wszelkim przejawom dyskryminacji, wykluczeniu społecznemu i marginalizacji.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek „opracowania i realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Art. 16 b wymienionej powyżej ustawy określa istotne elementy, które powinny znaleźć się w Strategii. Skuteczna polityka społeczna powinna opierać się na rozpoznaniu rzeczywistych zjawisk i problemów społecznych występujących w danej społeczności lokalnej. Opracowanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika bezpośrednio z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2020 poz. 1876). *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022 – 2027* składa się z trzech zasadniczych części:

- Pierwsza, ukazuje specyfikę społeczności lokalnej i ma na celu prezentację podstawowych informacji o mieście i ludności.
- W drugiej części przedstawiono diagnozę problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej.
- Trzecia część - programowa określa cele strategiczne, operacyjne i związane z nimi zadania. W części programowej dokumentu zostały przedstawione najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Zostały one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów szczegółowych i kierunków działań. Ponadto została zaprezentowana informacja na temat sposobu wdrożenia strategii oraz prowadzenia monitoringu i jej ewaluacji.

I. Podstawy formalne tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022–2027.

Najważniejsze programy oraz kierunki planowanych działań zawarte w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022 – 2027* są zgodne i skorelowane z dokumentami na poziomie Unii Europejskiej, Kraju oraz na poziomie Regionalnym i Lokalnym. W poniższej części zaprezentowano opis podstawowych dokumentów strategicznych, które stanowią podstawę i odniesienie do tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

I.1. Dokumenty europejskie.

Najważniejszym i kluczowym programem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej jest Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 oraz Strategia „Europa 2020”. Jest to zaprojektowany na dłuższy okres czasu program rozwoju, który wskazuje na konieczność współpracy państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform, w odpowiedzi na problemy, które związane są z globalizacją, starzeniem się społeczeństw oraz rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów.

W ramach strategii wskazane zostały trzy kluczowe priorytety:

- ✓ wzrost inteligentny, czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach,
- ✓ wzrost zrównoważony, czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej,
- ✓ wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

Na szczeblu międzynarodowym należy zwrócić uwagę w szczególności na *Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030*, która przyjęta została w dniu 25 września 2015 r. określono ambitny plan służący poprawie życia ludzi w każdym miejscu na świecie. Agenda ta ma uniwersalny, inkluzywny i niepodzielny charakter oraz stanowi wezwanie do działania skierowane do wszystkich państw niezależnie od ich poziomu rozwoju. Podobnie jak pozostałe państwa OECD, Polska poszukuje obecnie sposobów możliwie najlepszej realizacji Agendy oraz osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju do 2030 r.

W dniu 14 lutego 2017 r. polski rząd przyjął *Strategię na rzecz odpowiedzialnego rozwoju*, w której określono ponad 700 działań służących zwiększeniu dochodu polskich obywateli oraz wzmocnieniu spójności społecznej, gospodarczej, środowiskowej i terytorialnej w tym kraju. W strategii zdefiniowano nowy model rozwoju oraz strategiczną wizję, zasady, cele i priorytety rozwoju Polski do 2020 r. Uwzględniono w niej również perspektywę na kolejne dziesięć lat, do 2030 r., która ma pomóc Polsce w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju. Niniejsze opracowanie przygotowano w celu wsparcia polskiego rządu w tym przedsięwzięciu poprzez przeanalizowanie, jakie miejsce zajmuje Polska w stosunku do celów zrównoważonego rozwoju, oraz zaproponowanie polityk, które mogą jej pomóc w wyeliminowaniu luk w podejmowanych działaniach. Dokument obejmuje 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązanych z nimi 169 zadań. Cele te są następujące:

1. Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie
2. Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo;
3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt;
4. Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie;
5. Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt;
6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi;
7. Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie;
8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi;
9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność;
10. Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami;
11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu;
12. Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji;
13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom;

14. Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony;
15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej;
16. Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu;
17. Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

1.2. Dokumenty krajowe.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Łubnice uwzględnia zapisy poniższych dokumentów krajowych:

- ✓ Strategia Długookresowa Kraju Polska 2030.
- ✓ Strategia Średniookresowa Kraju Polska 2020.
- ✓ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.
- ✓ Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020.
- ✓ Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025.
- ✓ Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021.
- ✓ Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2020.
- ✓ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego.
- ✓ Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego.
- ✓ Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.
- ✓ Nowy wymiar aktywnej integracji, który ulegnie aktualizacji na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030.

1.3. Dokumenty regionalne oraz lokalne.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Łubnice uwzględnia zapisy poniższych dokumentów regionalnych i lokalnych:

- ✓ Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+

- ✓ Strategia Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2021 – 2030
- ✓ Strategia Rozwoju Gminy Łubnice na lata 2016-2024.
- ✓ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Staszowskiego na lata 2016- 2022.
- ✓ Diagnoza problemów społecznych z zakresu uzależnień (alkoholu, narkotyków, dopalaczy), przemocy i innych problemów społecznych na terenie gminy Łubnice wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. Opracowana w 2021 roku.

II. *Struktura demograficzna i podstawowe dane o mieszkańcach gminy Łubnice.*

II.1. *Położenie i powierzchnia gminy Łubnice.*

Gmina Łubnice to gmina o charakterze wiejskim położona w południowej części powiatu staszowskiego, w województwie świętokrzyskim. Położona jest przy lewym brzegu Wisły. Od zachodu sąsiaduje z gminami Oleśnica i Pacanów, od północy z gminą Rytwiany i Połaniec natomiast od południowego wschodu przez Wisłę z województwem podkarpackim i małopolskim. W skład gminy wchodzi 19 sołectw: Beszowa, Borki, Budziska, Czarzyzna, Gace Słupieckie, Góra, Grabowa, Łubnice, Łyczba, Orzelec Duży, Orzelec Mały, Przeczów, Rejterówka, Słupiec, Szczebrowsz, Wilkowa, Wolica, Zalesie, Zofiówka. Główny szlak komunikacyjny przebiegający przez gminę to droga krajowa nr 79 Kraków-Sandomierz. Obszar gminy wynosi 84 km².

Główny szlak komunikacyjny przebiegający przez gminę to droga krajowa nr 79 Kraków – Sandomierz. Odległość wsi Łubnice – centrum gminy, od miasta powiatowego Staszów wynosi około 20 km, od najbliższego miasta Połańca ok. 10 km na wschód. W strukturze gospodarczej gminy dominuje rolnictwo, stanowiące główne źródło dochodów i utrzymania mieszkańców. Produkcja rolna opiera się na hodowli trzody chlewnej, uprawie zbóż i truskawek. Większa część gminy Łubnice znajduje się na zróżnicowanym wysokościami obszarze Niecki Połanieckiej, która jest wysoczyzną wznoszącą się na wysokości 165 – 218 m n.p.m., rozczłonkowaną szeregiem dolin rzecznych, dolin bocznych i obniżeń. Najwyższym punktem w gminie Łubnice jest wzniesienie Góra o wysokości 210 m n.p.m. Nizina Nadwiślańska rozciąga się w południowej części gminy.

Gmina Łubnice to jedna z sześciu gmin należąca do obszaru Lokalnej Grupy Działania „Dorzecze Wisły”. LGD obejmuje ponadto swym obszarem Połaniec – siedzibę LGD, Osiek, Oleśnicę, Rytwiany i Łubnice.

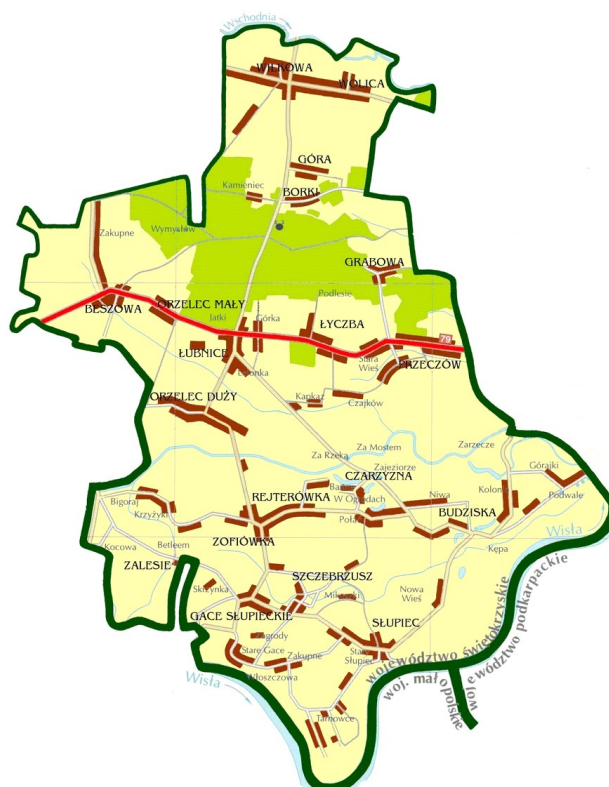
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania – Dorzecze Wisły zostało powołane 14 grudnia 2015 roku na podstawie art. 15 ustawy z dnia 7 marca 2007 roku o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1371). Lokalna Grupa Działania – Dorzecze Wisły jest partnerstwem trójsektorowym, składającym się z przedstawicieli władz publicznych, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców. LGD jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem osób fizycznych i osób prawnych, w tym jednostek samorządu terytorialnego, z wyłączeniem województw, działającym na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Obszar działalności zajmuje około 551 km², w jego skład wchodzi ok. 38 tys. mieszkańców i leży na południowy wschód od stolicy województwa świętokrzyskiego - Kielc. Gminy wchodzące w jego skład administracyjnie przynależą do powiatu ziemskiego staszowskiego - Miasto i Gmina Połaniec i Osiek, Gmina Łubnice, Oleśnica i Rytwiany.

W myśl § 6 swojego Statutu LGD działając na rzecz rozwoju obszarów wiejskich uwzględnia ochronę środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych, rozwój i popularyzację turystyki oraz infrastruktury turystycznej, sportu i produkcji wyrobów regionalnych, wzbogacanie i promocję ofert turystycznych, krajoznawczych, sportowych i kulturalnych, a także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz pobudzanie aktywności społecznej. W § 7 Statutu określono obszernie, jakie są cele działalności LGD:

1. opracowanie Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) i przystąpienie do konkursu na jej realizację, ogłoszonego przez Samorząd Województwa Świętokrzyskiego, opracowanie procedur i kryteriów wyboru operacji;
2. upowszechnienie informacji o warunkach i zasadach udzielania pomocy na realizację operacji przedkładanych przez wnioskodawcę, kryteriach wyboru operacji oraz sposobie naboru wniosków o przyznanie pomocy w ramach realizacji LSR;

3. organizowanie naborów wniosków o przyznanie pomocy i sprawdzanie zgodności operacji z założeniami LSR;
4. prowadzenie bezpłatnego doradztwa dla mieszkańców w zakresie przygotowywania wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność operacji realizujących cele LSR;
5. dokonywanie wyboru operacji do finansowania z puli środków przyznawanych LGD na realizację LSR i ustalanie kwot wsparcia;
6. przyczynianie się do powstania nowych miejsc pracy na obszarze objętym LSR poprzez promocję zatrudnienia i aktywizację zawodową osób pozostających bez pracy;
7. działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
8. podejmowanie inicjatyw i działań mających na celu pobudzenie aktywności społeczności lokalnej, w tym osób bezrobotnych i grup defaworyzowanych oraz jej czynny udział w opracowaniu i realizacji LSR; animowanie działań społeczności lokalnej i rozwijanie jej zdolności do opracowywania i wdrażania operacji, w tym rozwijania jej zdolności zarządzania projektami;
9. współpracę i wymianę doświadczeń z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie objętym celem LGD na poziomie krajowym i międzynarodowym;
10. prowadzenie innych działań przewidzianych dla LGD określonych w prawie polskim i prawie Unii Europejskiej;
11. organizowanie i finansowanie:
  - a) przedsięwzięć o charakterze informacyjnym lub szkoleniowym, w tym seminariów, szkoleń, konferencji i konkursów,
  - b) imprez kulturalnych, takich jak festiwale, targi, pokazy i wystawy, służących zwłaszcza promocji regionu i jego tożsamości kulturowej,
  - c) działalności promocyjnej, informacyjnej i poligraficznej, w tym:
    - opracowywanie i druk broszur, folderów, plakatów,
    - opracowywanie i rozpowszechnianie materiałów audiowizualnych,
    - tworzenie stron internetowych,
    - przygotowywanie i rozpowszechnianie innych materiałów o charakterze reklamowym lub promocyjnym;

12. prowadzenie badań dotyczących obszaru objętego LSR, monitorowanie wdrażania LSR i operacji będących przedmiotem wsparcia oraz przeprowadzenie innych działań ewaluacyjnych związanych z LSR;
13. organizowanie szkoleń dla pracowników, członków Rady, Zarządu oraz członków powołanych przez LGD do grup roboczych biorących udział we wdrażaniu LSR;
14. identyfikację nowych, innowacyjnych kierunków rozwoju obszaru LSR;
15. działania na rzecz zachowania dziedzictwa lokalnego (kulturowego i naturalnego) na obszarze działania LGD, m.in. poprzez budowanie i wzmacnianie więzi kulturowych regionu oraz rozwój produktów lokalnych;
16. upowszechnianie turystyki, kultury fizycznej i sportu powszechnego;
17. działalność na rzecz ekologii oraz ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
18. działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami;
19. promocja Rzeczypospolitej Polskiej za granicą.

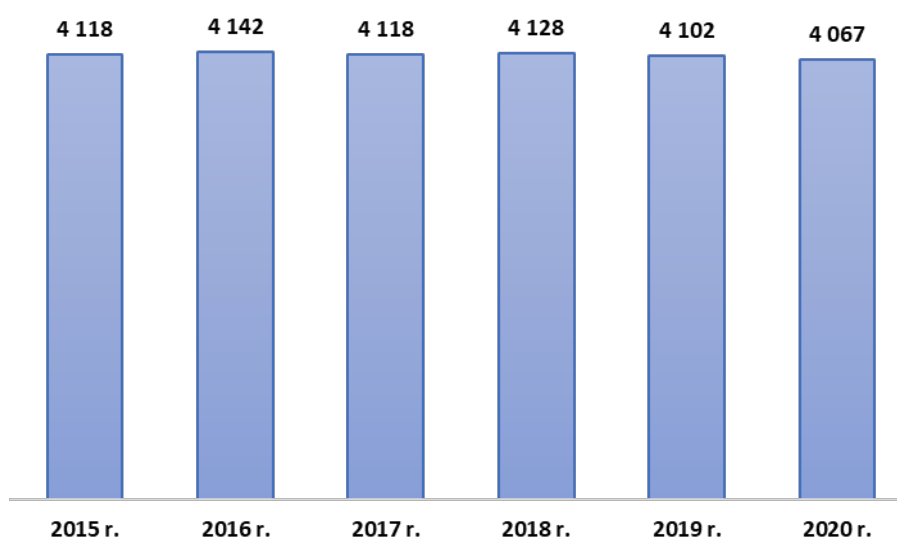

Rysunek 1. Położenie i obszar gminy Łubnice.

II.2. Ludność gminy Łubnice.

Na koniec 2020 roku według danych Głównego Urzędu Statystycznego gminę Łubnice zamieszkiwało – 4 067 osób. Opierając się na danych Głównego Urzędu Statystycznego za lata 2015 – 2020 należy zauważyć, że liczba mieszkańców gminy Łubnice pozostaje na zbliżonym poziomie z nieznaczną tendencją spadkową. W porównaniu do danych z 2015 roku liczba osób mieszkających w Łubnicach zmniejszyła się o 51 osób, co stanowi procentowy spadek wynoszący 1,2%. Średni wiek mieszkańców wynosi 43,1 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Na koniec 2020 roku gmina Łubnice zamieszkiwało 2 056 kobiet – 50,6% ogólnej liczby mieszkańców oraz 2 011 mężczyzn - 49,4%. Obecnie struktura demograficzna ludności gminy Łubnice charakteryzuje się nieznaczną przewagą kobiet - współczynnik feminizacji wynosi 102, co oznacza, że na 102 kobiet przypada 100 mężczyzn. 27,8% mieszkańców gminy Łubnice jest stanu wolnego, 59,0% żyje w małżeństwie, 2,7% mieszkańców jest po rozwodzie, a 10,0% to wdowy/wdowcy. Średnia gęstość zaludnienia wynosi około 48 os./km² i jest znacznie niższa niż w województwie świętokrzyskim (105 os./km²) oraz niż w powiecie staszowskim (77 os./km²).

Rysunek 2. Liczba mieszkańców gminy Łubnice w latach 2015 – 2020r. (opracowanie własne na podstawie danych GUS).

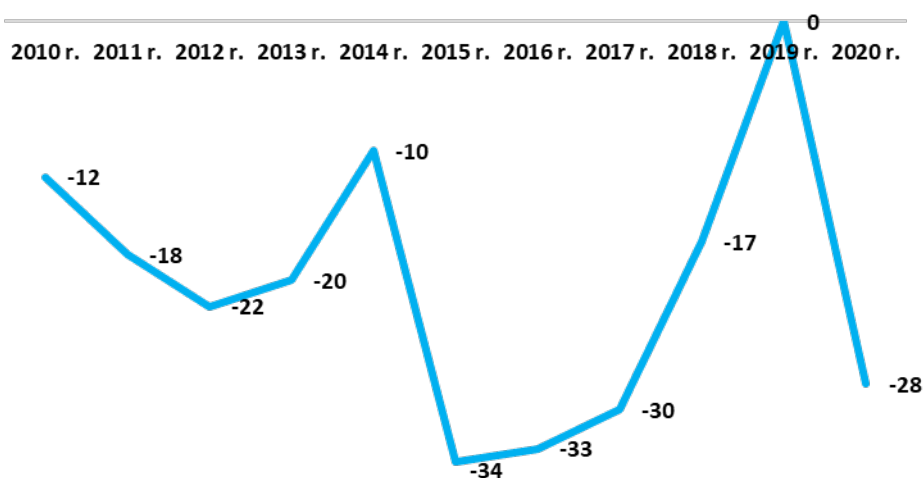
Struktura wiekowa ludności zamieszkującej gminę Łubnice różni się nieznacznie od struktury wiekowej mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz powiatu staszowskiego. Struktura mieszkańców gminy Łubnice z uwzględnieniem grup funkcjonalnych wskazuje na 59,6% udział osób w wieku produkcyjnym, 16,3% udział osób w wieku przedprodukcyjnym oraz 24,1% udział osób w wieku poprodukcyjnym. Wskaźniki w zakresie grup funkcjonalnych w Łubnicach i województwie świętokrzyskim oraz powiecie staszowskim są podobne, należy jednak zauważyć, że odsetek osób w wieku produkcyjnym w gminie Łubnice jest nieznacznie niższy niż w powiecie staszowskim oraz wyższy niż w województwie świętokrzyskim. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym jest niższy niż w województwie świętokrzyskim i w powiecie staszowskim, natomiast odsetek osób w wieku poprodukcyjnym jest wyższy niż w powiecie staszowskim oraz taki sam jak w województwie świętokrzyskim.

Tabela 1. Ludność gminy Łubnice, powiatu staszowskiego oraz województwa świętokrzyskiego według kategorii na koniec 2020 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

	gmina Łubnice	powiat staszowski	województwo świętokrzyskie
w wieku przedprodukcyjnym	16,3%	17,1%	16,5%
w wieku produkcyjnym	59,6%	60,2%	59,4%
w wieku poprodukcyjnym	24,1%	22,7%	24,1%

Przyrost naturalny w ostatnim dziesięcioleciu w gminie Łubnice ulega wyraźnym wahaniom – z wyraźną i stałą tendencją spadkową.

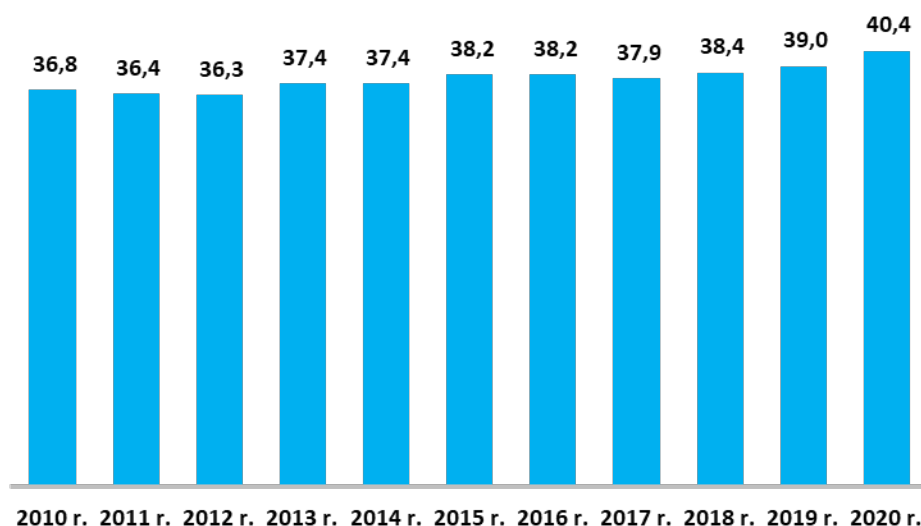
Rysunek 3. Przyrost naturalny w gminie Łubnice w latach 2010 – 2020. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Zmiany w strukturze demograficznej ludności, związane ze starzeniem się społeczeństwa, przyczynią się w przyszłości do coraz większego obciążenia osób w wieku produkcyjnym, które będą musiały utrzymywać powiększającą się stale liczbę osób w wieku poprodukcyjnym, w szczególności osób w wieku emerytalnym. Jednym z przydatnych wskaźników demograficznych określających przyszłe tendencje demograficzne jest wskaźnik obciążenia demograficznego, przedstawiający ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Wartość tego wskaźnika w gminie Łubnice wzrasta, osiągając w 2020 roku 40,4 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Zwiększające się obciążenie demograficzne jest związane z malejącym odsetkiem osób młodych oraz wzrastającym odsetkiem osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Należy zauważyć, że wskaźnik obciążenia demograficznego w gminie Łubnice jest nieznacznie niższy niż w województwie świętokrzyskim oraz wyższy niż w powiecie staszowskim, który wynosił w 2020 roku odpowiednio 40,6 oraz 37,6. Wzrastający odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w gminie Łubnice, w kolejnych latach stanowić będzie istotny problem i wyzwanie w zakresie polityki społecznej gminy.

Rysunek 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność osób w wieku produkcyjnym na 100 osób w wieku poprodukcyjnym) w gminie Łubnice w latach 2010-2020. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022 – 2027

W 2020 roku saldo migracji wewnętrznych dla gminy Łubnice było ujemne i wyniosło (-7). W tym samym okresie notuje się niewielkie ujemne saldo migracji zagranicznych.

Tabela 2. Saldo migracji wewnętrznych w gminie Łubnice w latach 2017 – 2020. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

	saldo migracji wewnętrznych
2017 r.	11
2018 r.	7
2019 r.	0
2020 r.	-7

Tabela 3. Saldo migracji zagranicznych w gminie Łubnice w latach 2017 – 2020. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

	saldo migracji zagranicznych
2017 r.	1
2018 r.	0
2019 r.	0
2020 r.	-1

III. Analiza warunków życia mieszkańców gminy Łubnice – środowisko kulturowe, turystyka, zasoby mieszkaniowe, usługi publiczne, oświata, służba zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, organizacje pozarządowe, sytuacja gospodarcza.

III.1. Środowisko kulturowe gminy Łubnice.

W gminie Łubnice prężnie działa Centrum Kultury w Łubnicach, które jest samorządową instytucją kultury, prowadzącą działania w zakresie upowszechniania kultury poprzez działania skierowane na rozwijanie i zaspokajanie potrzeb mieszkańców oraz promocję działań kulturalnych. W ramach swej działalności instytucja zapewnia szeroki dostęp do różnorodnych, kulturalnych form spędzania czasu dla różnych grup wiekowych. W ofercie znajdują się zajęcia artystyczne, takie jak taniec, muzyka, plastyka, zajęcia językowe oraz zajęcia rekreacyjne: fitness. Na czas ferii zimowych i letnich przygotowana zostaje specjalna oferta dla dzieci i młodzieży celem wypracowania ciekawych form spędzania wolnego czasu. W realizacji swoich zadań Centrum Kultury współpracuje z placówkami oświatowymi,

stowarzyszeniami oraz osobami prawnymi i fizycznymi, a także z innymi instytucjami zgodnie z potrzebami społeczności lokalnej. Centrum Kultury jest organizatorem imprez okolicznościowych typu Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, tradycyjne „Andrzejkki” czy „Mikołajki” jak również imprez plenerowych. Do największych wydarzeń plenerowych należą Dożynki Gminne, ale przede wszystkim „Biesiada Łubnicka” połączona z plenerem tematycznym corocznie organizowana w drugiej połowie lipca. W imprezie tej uczestniczą nie tylko mieszkańcy naszej gminy, ale też okolicznych miejscowości, a także turyści odwiedzający te strony. W swoich strukturach Centrum Kultury posiada Gminną Bibliotekę Publiczną w Łubnicach, której zbiory obejmują niemalże wszystkie dziedziny wydawnicze. W ramach swej działalności biblioteka organizuje spotkania autorskie, konkursy i warsztaty plastyczne dla dzieci. Miejsce to służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych, oraz upowszechnianiu wiedzy i nauki. Centrum Kultury to także miejsce spotkań Klubu Kultura 50+, adresatami którego są osoby w średnim wieku zainteresowane ciekawą formą spędzenia czasu w miłym i sympatycznym gronie. W ramach działania klubu organizowane są: warsztaty manualne, kursy komputerowe, nordic walking, ogniska, wyjazdy integracyjne i imprezy okolicznościowe. Spotkania klubu to doskonała okazja do poznania nowych ludzi, rozwijania zainteresowań, wymiany myśli i doświadczeń. W siedzibie instytucji znajduje się również redakcja kwartalnika społeczno – kulturalnego „Nowiny Łubnickiej Gminy”, które są źródłem informacji o aktualnych wydarzeniach społecznych, kulturalnych i gospodarczych dotyczących gminy Łubnice. Pismo pełni też rolę poradnika dla mieszkańców w sprawach dotyczących decyzji urzędowych, wymagań administracyjnych, a także obowiązków i praw mieszkańców.

Na terenie gminy działają 4 świetlice. Z usług świetlic korzysta 48 dzieci. Pracuje w nich 4 wychowawców.

III.2. Turystyka w gminie Łubnice.

Turystyka

Na terenie gminy Łubnice znajduje się jeden z najcenniejszych zabytków architektury XV wieku w południowej Polsce - Kościół i klasztor w Beszowej. Jest najlepiej zachowanym średniowiecznym klasztornym kompleksem paulińskim na ziemiach

polskich. Jego ogromna bryła widoczna jest już z odległości kilku kilometrów. Fundatorem budowli był Wojciech Jastrzębiec, pochodzący z Łubnic duchowny, który po Mikołaju Trąbie został drugim prymasem Polski. Kościół w Beszowej jest gotycką, trójnawową bazyliką, z krótkim prezbiterium zamkniętym ścianą prostą. Do południowej nawy przylega kwadratowa kaplica grobowa nakryta kopułą. Ściany zewnętrzne kościoła opięte są uskokowymi przyporami. Zachodnią elewację wieńczą gotyckie szczyty schodkowe, zaś nad prezbiterium góruje szczyt późnorenesansowy. Najciekawszym elementem architektury kościoła jest jego zachodni portal gotycki o schodkowym wykroju z laskowaniami. Wyposażenie wnętrza jest w całości barokowe. Najstarszy zabytkiem kościoła jest gotycka tablica erekcyjna z 1407 r., umieszczona nad wejściem do nieistniejącej już kaplicy św. Aniołów Stróżów. Przy kościele od południowego zachodu stoi okazała drewniana dzwonnica z XVIII w. Ma słupową konstrukcję, a nad jej pokrytymi deskowymi szalunkami ścianami nadwieszona jest izbica, zwieńczona bardzo stromym, gontowym dachem. Forma dzwonnicy – niezwykle podobna do najbardziej znanej polskiej dzwonnicy z Bochni – jest czystym naśladownictwem średniowiecznych wież obronnych.

Na miejscowym cmentarzu znajduje się godna uwagi zbiorowa mogiła powstańców styczniowych 72 żołnierzy poległych w czasie bitwy pod Komorowem w czerwcu 1863 roku. Oddziałami powstańczymi dowodzili generał Zygmunt Jordan i major Jan Popiel.

III.3. Mienie komunalne gminy oraz infrastruktura gminy Łubnice.

Na terenie gminy infrastruktura budowlana różni się wiekiem, powierzchnią zabudowy, technologią wykonania, przeznaczeniem oraz wynikającą z podstawowych parametrów energochłonnością. Na terenie gminy należy wyróżnić:

- ✓ budynki mieszkalne,
- ✓ obiekty użyteczności publicznej,
- ✓ obiekty pod działalność usługowo-handlową i wytwórczą,
- ✓ obiekty pod działalność rolniczą.

Mienie komunalne Gminy stanowią następujące składniki:

Grunty będące własnością Gminy Łubnice o powierzchni 173,8475 ha i wartości 5 615867,32 zł, w skład których wchodzi:

- ✓ użytki rolne o powierzchni 45,5715 ha i wartości 1 069 557,96 zł;
  - ✓ grunty leśne o powierzchni 4,5500 ha i wartości 41 710,63 ha;
  - ✓ grunty zabudowane i zurbanizowane o powierzchni 8,0651 ha i wartości 729 710,00 zł;
  - ✓ grunty zajęte pod drogi o powierzchni 99,0009 ha i wartości 3 582 455,00 zł;
  - ✓ nieużytki o powierzchni 2,6300 ha i wartości 29 133,73 zł;
  - ✓ tereny różne o powierzchni 0,1000 ha i wartości 1600 zł;
  - ✓ grunty pod wodami o powierzchni 10,7800 ha i wartości 161 700 zł.;
- a) 24 budynki o wartości 16 711 495,27 zł, w tym w 7 budynkach znajduje się 14 lokali mieszkalnych o powierzchni użytkowej 778,80 m², posiadających 44 izby;

Infrastruktura

Wodociągi:

- 1) długość sieci wodociągowej - 119,7 km.
- 2) ilość podłączonych budynków - 1307
- 3) liczba odbiorców- 1372

Kanalizacja:

Na terenie gminy funkcjonuje 553 przydomowych oczyszczalni ścieków oraz komunalna biologiczno-mechaniczna oczyszczalnia w Łubnicach. Gmina jest w trakcie budowy I i II etapu kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Orzelec Duży i Łubnice.

Drogi:

Na terenie gminy znajdują się następujące kategorie dróg:

- 1) krajowe – o długości 11 km,
- 2) powiatowe - o długości 53,72 km,
- 3) gminne - o długości 130,916 km i wartości 17429621,98 zł.

Oświetlenie drogowe:

Przy drogach publicznych zainstalowanych jest lamp 597, w tym na majątku PGE 441 lamp, na majątku Gminy 156 lamp.

III.5. Oświata w gminie Łubnice.

W 2020 r. na terenie gminy Łubnice funkcjonują następujące publiczne szkoły:

Publiczna Szkoła Podstawowa w Łubnicach:

- ✓ liczba oddziałów - 10
- ✓ liczba uczniów -151
- ✓ zatrudnienie – 28 osób (w tym nauczycieli 20) 22,17 etatów.

Publiczna Szkoła Podstawowa w Budziskach:

- ✓ liczba oddziałów - 9
- ✓ liczba uczniów - 56
- ✓ zatrudnienie – 18 osób (w tym nauczycieli 14) 10,67 etatów.

Publiczna Szkoła Podstawowa w Gacach Słupieckich:

- ✓ liczba oddziałów - 9
- ✓ liczba uczniów – 92
- ✓ zatrudnienie - 21 osób (w tym nauczycieli 16) 15,82 etatów.

Publiczna Szkoła Podstawowa w Wilkowej:

- ✓ liczba oddziałów - 9
- ✓ liczba uczniów - 67
- ✓ zatrudnienie – 20 osób (w tym nauczycieli 15) 14,59 etatów

III.6. Ochrona zdrowia w gminie Łubnice.

Na terenie Gminy funkcjonuje jeden Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łubnicach, w skład którego wchodzi dwa Ośrodki Zdrowia w Łubnicach i Gacach Słupieckich, które zapewnią opiekę lekarską i pielęgniarską. W NZOZ przyjmuje: 2 lekarzy chorób wewnętrznych, 1 lekarz medycyny rodzinnej/pediatra, 1 lekarz stomatolog, 5 pielęgniarek.

III.7. Organizacje pozarządowe w gminie Łubnice.

Organizacje pozarządowe, które obok sektora publicznego i prywatnego są trzecim sektorem działającym na rzecz dobra publicznego. Stanowią bazę dla rozwoju lokalnych społeczności. Zrzeszają najaktywniejszych i najbardziej wrażliwych na sprawy społeczne obywateli danego środowiska. Podejmują cenne działania dla dobra mieszkańców oraz integrują i aktywizują społeczność lokalną. Stanowią

znakomite uzupełnienie działań podejmowanych przez lokalne samorządy. Współpraca jednostek samorządowych z organizacjami pozarządowymi stwarza szansę na lepsze zorganizowanie wspólnego celu, jakim jest poprawa jakości życia mieszkańców.

Obecnie na terenie Gminy Łubnice funkcjonuje 9 organizacji społecznych

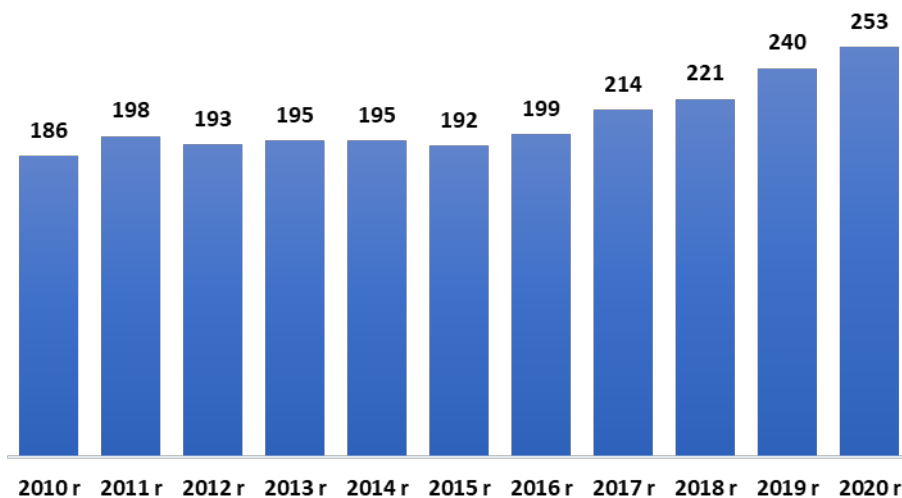
1. Ochotnicza Straż Pożarna w Łubnicach
2. Ochotnicza Straż Pożarna w Budziskach
3. Ochotnicza Straż Pożarna w Beszowej
4. Ochotnicza Straż Pożarna w Słupcu
5. Ochotnicza Straż Pożarna w Wilkowej
6. Koło Gospodyń Wiejskich w Wilkowej
7. Koło Gospodyń Wiejskich w Słupcu
8. Stowarzyszenie na rzecz wsparcia i rozwoju Sołectwa Czarzyzna
9. Łubnicka Nuta – zespół estradowo ludowy

III.8. Sytuacja gospodarcza w gminie Łubnice.

Według danych GUS na koniec 2020 roku na terenie gminy Łubnice funkcjonowały 253 podmioty gospodarcze. Liczba podmiotów gospodarczych na przestrzeni wzrasta. W porównaniu do danych z 2010 roku liczba podmiotów zmniejszyła się o 67. Przedstawiony wykres ukazuje rozkład liczby przedsiębiorstw na przestrzeni ostatnich w gminie Łubnice.

W gminie Łubnice dominują przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników (w tym mikroprzedsiębiorstwa). Na dzień 31.12.2020 roku odnotowano 246 takich podmiotów gospodarczych co stanowiło – 97,2%. Pozostałych 7 podmiotów gospodarczych zatrudnia od 10 do 49 pracowników. Na terenie gminy Łubnice nie ma przedsiębiorstw, które zatrudniałyby powyżej 50 pracowników.

Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Łubnice w latach 2010 – 2020 (źródło: opracowanie własne, dane GUS)

IV. Pomoc społeczna w gminie Łubnice.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej (minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie) i samorządowej (marszałkowie województw, starostowie na poziomie powiatów oraz wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast). Organy te realizując zadania pomocy społecznej współpracują na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. **Na terenie gminy Łubnice zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach, Łubnice 66A, 28-232 Łubnice.** W prowadzeniu postępowań w sprawie udzielenia świadczeń z pomocy społecznej ustala się właściwość miejscową gminy według miejsca zamieszkania osoby. Wniosek o udzielenie pomocy może złożyć osoba zainteresowana, jej przedstawiciel ustawowy albo inna osoba, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. U osób i rodzin ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej w celu ustalenia ich sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy. Przyznanie lub odmowa

udzielenia świadczeń z pomocy społecznej następuje w drodze decyzji administracyjnej, od której przysługuje prawo odwołania.

Świadczeniami z pomocy społecznej są:

- 1) świadczenia pieniężne, m.in.:
  - a) zasiłek stały
  - b) zasiłek okresowy,
  - c) zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
  - d) wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd,
- 2) świadczenia niepieniężne, m.in.:
  - a) praca socjalna,
  - b) składki na ubezpieczenie zdrowotne,
  - c) składki na ubezpieczenie społeczne,
  - d) sprawienie pogrzebu,
  - e) schronienie,
  - f) posiłek,
  - g) niezbędne ubranie,
  - h) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
  - i) pobyt i usługi w domach pomocy społecznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej. Od dnia 1 października 2018 r. dla osoby samotnie gospodarującej jest nim dochód nieprzekraczający kwoty 701 zł, natomiast dla osoby w rodzinie – kwoty 528 zł, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15. Rada Gminy w drodze uchwały może podwyższyć kwoty uprawniające do zasiłku okresowego i celowego. Na podstawie art. 7 ustawy, „pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

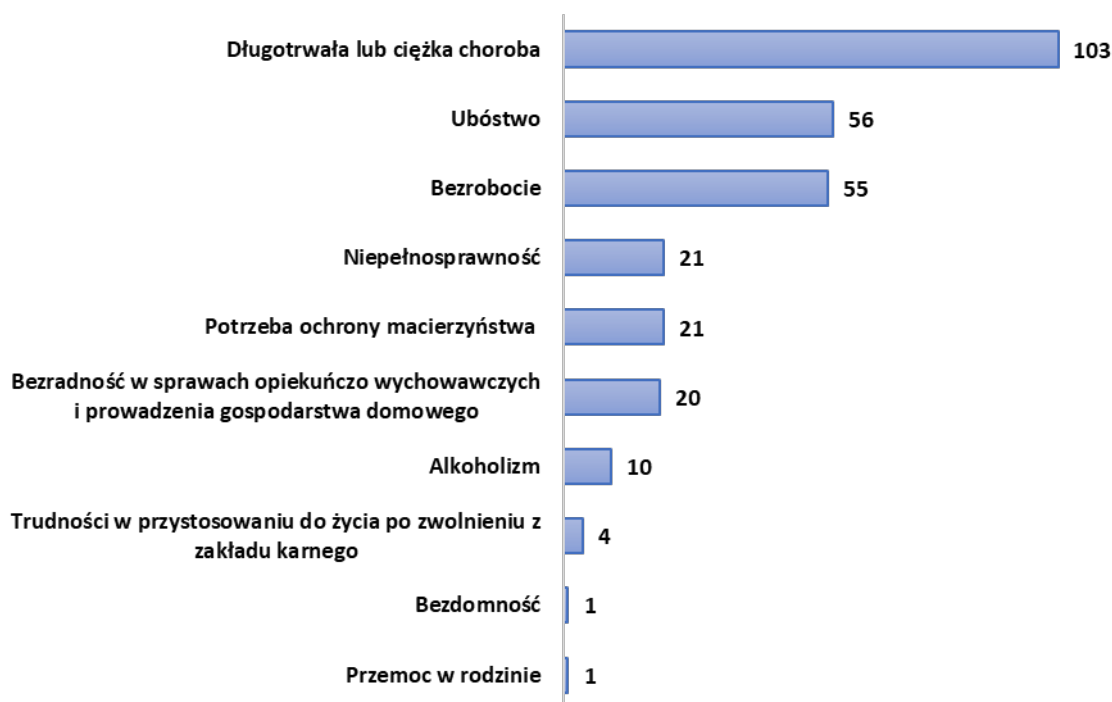
1. ubóstwa,
2. sieroctwa,
3. bezdomności,
4. bezrobocia,
5. niepełnosprawności,

6. długotrwałej lub ciężkiej choroby,
7. przemocy w rodzinie,
- 7a. potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
8. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
9. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
10. trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
11. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
12. alkoholizmu lub narkomanii,
13. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej
14. klęski żywiołowej lub ekologicznej”.

IV.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w gminie Łubnice. Przyczyny kwalifikujące do świadczeń z pomocy społecznej.

Dokonując szczegółowej analizy problemów osób korzystających z pomocy społecznej obserwujemy różnorodność potrzeb społecznych dotyczących kwestii zatrudnienia, problemów zdrowotnych czy procesu starzenia się społeczeństwa, które korelują z poziomem życia mieszkańców. Według danych na niezmiennym poziomie pozostaje liczba osób i rodzin długotrwale korzystających z pomocy społecznej pobierających stałe lub okresowe świadczenia. Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do świadczeń z pomocy społecznej w gminie Łubnice są niezmiennie od kilku lat: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa oraz bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej pozostają takie same. Warto jednak zauważyć, że w okresie ostatnich lat zmienia się ranga i znaczenia wielu problemów społecznych kwalifikujących się do uzyskania pomocy z ośrodka pomocy społecznej, dlatego konieczne jest nieustanne monitorowanie skali problemów społecznych i odpowiednie dobieranie instrumentów służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu w stosunku do aktualnych problemów.

Rysunek 6. Najważniejsze powody przyznania pomocy. Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy w 2020 roku. (Opracowanie na podstawie danych OPS Łubnice)

IV.2. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach realizując ustawowe zadania własne gminy przyznaje i wypłaca zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe. Do jego zadań własnych należą także: usługi opiekuńcze, zasiłki z tytułu zdarzenia losowego, dożywianie dzieci w szkołach, sprawianie pogrzebu, kierowanie do domów pomocy społecznej, składki na ubezpieczenia zdrowotne. Pomoc i wsparcie w gminie Łubnice z pomocy społecznej w 2020 roku uzyskało 243 osób, co stanowiło 5,9% wszystkich mieszkańców gminy. Z danych statystycznych i sprawozdań OPS w Łubnicach wynika, że liczba klientów zgłaszających się o różne formy pomocy w 2020 roku zmniejszyła się w stosunku do 2019 roku o 76 osób. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 44 osób. W przypadku długotrwale korzystających z pomocy społecznej ich liczba osiągnęła poziom 146 osób, co oznaczało spadek w stosunku do roku 2019 o 25 osób.

W 2020 roku pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach przeprowadzili wywiady środowiskowe wśród 183 osób, natomiast w 2019 roku wśród 349 osób.

W 2020 roku OPS w Łubnicach przyznał i wypłacił zasiłki okresowe 27 osobom, na kwotę 47 217 zł. Zadaniem własnym gminy jest także wypłacanie zasiłków celowych, w tym zasiłków celowych specjalnych. W 2020 roku wypłacono zasiłki celowe dla 86 osób. W ramach zadań zleconych gminie wypłacono w 2020 roku zasiłki stałe dla 19 osób.

Praca socjalna

Bardzo ważne i istotne miejsce w ustawie o pomocy społecznej odgrywa praca socjalna. Jest to zespół powiązanych ze sobą i umiejętnie zaplanowanych działań prowadzonych przez wykształconych pracowników socjalnych we współpracy z osobą wspieraną. Mechanizm polityki społecznej służy rozwiązywaniu problemów społecznych, zapobieganiu ich natężeniu oraz aktywizowaniu jednostek i grup do samopomocy. To działalność profesjonalna polegająca na udzielaniu pomocy jednostkom, grupom lub społecznościom we wzbogacaniu lub odbudowywaniu ich zdolności społecznego funkcjonowania oraz na tworzeniu sprzyjających warunków społecznych. Celem pracy socjalnej jest pomoc w nauczaniu się samodzielności. Praca socjalna spełnia szereg istotnych funkcji:

- ✓ ratowniczą - jest mechanizmem ratującym jednostki i rodziny w sytuacjach kryzysowych,
- ✓ wspierającą - w edukowaniu do samodzielności w rozwiązywaniu własnych problemów,
- ✓ profilaktyczną - w zakresie zapobiegania wykluczeniu społecznemu,
- ✓ partycypacyjną - budującą lokalne powiązania i koalicje na rzecz rozwiązywania problemów społecznych oraz angażującą środowiska do współdziałania.

Pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy już przy pierwszej wizycie analizuje wraz z klientem jego sytuację, zastanawia się nad możliwościami rozwiązywania problemów, udziela porad, ukierunkowuje go na możliwości załatwiania jego spraw życiowych, motywuje do zmiany zachowań, które pomogłyby mu w dalszym życiu. Pracownik socjalny podejmuje szereg działań w ramach pracy socjalnej na rzecz zapewnienia godziwych warunków mieszkaniowych, poprawy stanu zdrowia, zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym, poprawy funkcjonowania rodziny i osób zaburzonych psychicznie, poprawy funkcjonowania

osób i rodzin z problemem alkoholowym, rozwiązywania problemu bezrobocia oraz zapewnienia lub uzyskania niezbędnych środków materialnych.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach polega w szczególności na:

- ✓ pomocy w uzyskiwaniu niezbędnych środków materialnych,
- ✓ pomocy w poprawie warunków mieszkaniowych,
- ✓ poradnictwo w aktywizacji zawodowej,
- ✓ pomocy w organizacji opieki osobom starszym i niepełnosprawnym,
- ✓ wskazywaniu uprawnień osób niepełnosprawnych,
- ✓ wspieraniu i pomaganiu we właściwym rozwoju psychospołecznym dzieci i młodzieży,
- ✓ poprawianiu funkcjonowania rodziny,
- ✓ poprawianiu funkcjonowania osób zaburzonych psychicznie,
- ✓ poprawianiu funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym.

W 2020 roku pracą socjalną objęte zostały 134 rodziny, w 2019 roku 172 rodziny.

Asystent rodziny

Zgodnie z preambułą, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powstała *dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości, zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci.* Wsparcie rodziny przeżywającej trudności to zespół działań mających na celu przywrócenie rodzinie samodzielności w oparciu o jej wewnętrzne i zewnętrzne zasoby. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej i odpowiedzialności za własne życie umożliwiającej wychowanie dzieci. Podstawowym zadaniem asystenta rodziny jest wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W sytuacjach, gdzie dzieci znajdują się pod pieczą zastępczą rolą asystenta są działania na rzecz jak najszybszego powrotu dzieci do rodziny (likwidacja przeszkód, które doprowadziły do wydania postanowienia o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej). Praca asystenta rodziny dotyczy funkcjonowania środowiska rodzinnego. Ważnymi elementami

branymi pod uwagę są sfera materialno-rzeczowa (np. dochód rodziny, wielkość i standard mieszkania, wyposażenie go w udogodnienia i dobra materialne, służące rozwojowi dzieci i całej rodziny), sfera oddziaływań wychowawczych (struktura rodziny, postawy wychowawcze, style i metody wychowania, relacje i więzi pomiędzy członkami rodziny, atmosfera wychowawcza, sposób spędzania czasu wolnego) oraz sfera wartości (treści wychowawcze, cele wychowania, uznawane systemy wartości, aspiracje życiowe i edukacyjne, uznawane wzory i autorytety). Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, poszerzyła wachlarz zadań przypisanych asystentowi rodziny poprzez koordynację *wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin zwłaszcza w odniesieniu do kobiet posiadających zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu*. Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach zatrudnia 1 asystenta rodziny, który w 2020 roku objął swoją opieką 7 rodzin.

Program „Posiłek w szkole i w domu”

Program „Posiłek w szkole i w domu” skierowany jest zarówno do dzieci, uczniów, jak i osób starszych. Składa się z trzech modułów. – Pierwszy moduł to wsparcie i posiłek adresowany do dzieci i młodzieży. Drugi to posiłek adresowany do osób starszych. Trzeci moduł został uregulowany w rozporządzeniu, zakłada doposażenie i poprawę standardu już działających stołówek (mających własną kuchnię i jadalnię) lub doposażenie tych, które nie działają tak, aby mogły zostać uruchomione lub o stworzenie nowych, a także wsparcie adaptacji i wyposażenia pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków, czyli jadalni. Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Pomoc taka trafi do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych – spełniających warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz kryterium dochodowe, tj. 150 proc. kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej. Z pieniędzy przekazywanych gminom dofinansowane zostaną posiłki wydawane w stołówkach i dowożone osobom dorosłym, w tym niewychodzącym z domu (np. ze

względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), które nie są w stanie same przygotować sobie gorącego posiłku (w programie przeznaczono pieniądze na dowóz posiłków). Program "Posiłek w szkole i w domu" zastąpił program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania".

Dożywianie dzieci w gminie Łubnice realizowane było w oparciu o program „Posiłek w domu i szkole” oraz Uchwałę Nr IV/19/2018 Rady Gminy Łubnie z dnia 28 grudnia 2018. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej oraz określenia zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej przez osoby objęte wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. W 2020 roku z zasiłku celowego przyznawanego w ramach programu "Posiłek w szkole i w domu" skorzystało 45 osób a kwota świadczeń wyniosła 23 400 zł. Z posiłku w ramach programu "Posiłek w szkole i w domu" skorzystały 118 osób, a kwota świadczeń wyniosła 26 811 zł.

Usługi opiekuńcze

Osoby starsze zamieszkujące teren gminy mogą skorzystać z różnych form pomocy i wsparcia. Jedną z form pomocy są usługi opiekuńcze wykonywane w miejscu zamieszkania osoby, która ze względu na wiek lub choroby wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania przyznawane były osobie samotnej lub osobie w rodzinie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagała pomocy innych osób, a była jej pozbawiona. Usługi opiekuńcze świadczone były w zakresie:

- 1) pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych,
- 2) opieki higienicznej,
- 3) zapewnienia kontaktu z otoczeniem.

W 2020 roku liczba świadczeń opiekuńczych ogółem wyniosła 1 759, w tym zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy.

IV.3. Realizacja świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń wychowawczych przez OPS w Łubnicach.

Świadczenia rodzinne

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach realizuje zadania zlecone z zakresu świadczeń rodzinnych w oparciu o ustawę z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2021 poz.1162). Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna oraz świadczenie pielęgnacyjne,
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- 4) świadczenie rodzicielskie.

Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego, które wynosi 674,00 zł na osobę w rodzinie. W przypadku, kiedy w rodzinie jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności kryterium ustawowe wynosi 764,00 zł na osobę w rodzinie. Osoba mająca prawo do zasiłku rodzinnego może ubiegać się o następujące dodatki:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka,
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania(dodatek na dojazd lub zamieszkanie),
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego.

Zasiłki rodzinne

Liczba pobierających w roku oceny zasiłek rodzinny wyniosła 147 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 18 rodzin (co stanowi spadek o 11% w stosunku do roku poprzedniego). Całkowita kwota przyznanego świadczenia

w formie zasiłku rodzinnego wyniosła 607 731,13 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 47 468,17 zł.

Dodatki do zasiłków rodzinnych

- ✓ liczba świadczeń: 667
- ✓ kwota świadczeń: 203 418,70 zł

Świadczenie rodzicielskie

- ✓ liczba świadczeń: 17
- ✓ kwota świadczeń: 87 844,46 zł.

Świadczenia wychowawcze „Rodzina 500+”

Program Rodzina 500 plus to nieopodatkowane 500 zł miesięcznie na każde dziecko, bez dodatkowych warunków. To nawet 6.000 zł netto rocznego wsparcia dla dziecka. Świadczenie wychowawcze to wsparcie długofalowe. Program Rodzina 500 plus to systemowe wsparcie polskich rodzin. Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach w 2020 roku dokonał wypłaty świadczeń wychowawczych:

Liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze 425 ogółem, w tym:

- ✓ na 1 dziecko – 203 rodziny,
- ✓ na 2 dzieci – 182 rodziny,
- ✓ na 3 dzieci – 35 rodzin,
- ✓ na 4 dzieci – 15 rodzin,
- ✓ na 5 dzieci – 2 rodziny,

Liczba pobierających w 2020 roku świadczenie wychowawcze wyniosła 425 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta wzrosła o 1 rodzin (co stanowi wzrost o 0,2% w stosunku do 2019 roku). Całkowita kwota przyznanego świadczenia wychowawczego wyniosła 4 095 087,25 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 771 468,25 zł

Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego realizowane są w oparciu o ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2021 poz.

877). Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyżej niż 500 zł. Przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900 zł. Środki na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego ujęte są w dotacji na świadczenia rodzinne. W stosunku do dłużnika alimentacyjnego organ właściwy dłużnika (oznacza to Wójta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej) przeprowadza wywiad alimentacyjny w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe. W przypadku braku zatrudnienia dłużnika organ właściwy występuje do Powiatowego Urzędu Pracy o przedstawienie informacji na temat możliwości aktywizacji zawodowej. W przypadku uniemożliwienia przez dłużnika alimentacyjnego przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, złożenia oświadczenia majątkowego oraz odmowy podjęcia pracy, odmowy zarejestrowania się jako bezrobotny - organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego oraz składa wniosek o ściganie za przestępstwo. Wystąpienie z wnioskiem do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego następuje po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienia do kierowania pojazdami.

Rodzaje świadczeń – fundusz alimentacyjny:

Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego: 9

Liczba osób korzystających ze świadczenia: 15

Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: 67.450,00 zł

Należności przypadające od dłużnika alimentacyjnego z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego podlegają ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej na podstawie przepisów o egzekucji świadczeń alimentacyjnych. Jeżeli jest prowadzone postępowanie egzekucyjne w celu zaspokojenia roszczeń osoby uprawnionej z tytułu alimentów, organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia z funduszu alimentacyjnego, będący wierzycielem należności, przyłącza się do tego postępowania. Z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego na rzecz wierzycieli, dłużnicy alimentacyjni są zobowiązani do zwrotu należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego łącznie z ustawowymi odsetkami:

- 40% kwot należności stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela,
- 60% kwoty należności oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa.

Na dzień 31.12.2020 r. stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych względem gminy Łubnice z funduszu alimentacyjnego wynosi: 231.689,95 zł.

Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych w roku 2020: 35.968,56 zł.

- przekazane do budżetu państwa: 24.879,80 zł.
- przekazane na dochody własne gminy organu właściwego wierzyciela: 11.088,76 zł.

IV.4. Wskaźnik deprivacji lokalnej w gminie Łubnice.

Poniżej przedstawiono wskaźnik deprivacji lokalnej w gminie Łubnice w latach 2016 – 2020 roku. Zgodnie z przedstawionymi danymi należy zauważyć, że wskaźnik ten ulega zmniejszeniu, co świadczy o zmniejszającym się natężeniu liczby osób korzystających z pomocy społecznej.

Rysunek 7. Wskaźnik deprivacji lokalnej w gminie Łubnice w latach 2016 – 2020. (źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach)

Rok	Wskaźnik deprivacji lokalnej
2016	10,50%
2017	9,64%
2018	8,96%
2019	7,73%
2020	5,93%

V. Analiza problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej.

Poniżej przedstawiono informacje, które pozyskane zostały z instytucji mających swoją siedzibę na terenie gminy Łubnice zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych. Analiza kluczowych problemów społecznych została dokonana na podstawie analizy dokumentów zastanych. Jednym z głównych założeń niniejszej analizy było przedstawienie kluczowych problemów związanych ze sferą socjalną społeczności lokalnej gminy Łubnice. W 2020 roku gminie Łubnice najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez ośrodek pomocy społecznej było kolejno: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa oraz bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W dalszej części opracowania omówiono najważniejsze problemy społeczne występujące na terenie gminy Łubnice wraz z liczbą rodzin objętych pomocą i wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach w 2020 roku.

V.1. Długotrwała lub ciężka choroba

Hasło Światowej Organizacji Zdrowia: „Zdrowie zaczyna się w domu” podkreśla rolę rodziny w kształtowaniu i ochronie zdrowia jej członków. Rodzina jako podstawowa jednostka społeczna jest współodpowiedzialna za zdrowie swoich członków, ponieważ stanowi jedną z najstarszych i najsilniejszych struktur społecznych. Jej członków wiążą bowiem cechy genetyczne, środowiskowe i obyczajowe. Zdrowie rodziny jest pojęciem znacznie szerszym niż suma zdrowia jej członków. Uwzględnia bowiem rolę oddziaływania psychologicznego, społecznego i zdrowotnego między sobą, w tym zależności zachodzące między poszczególnymi członkami. Rola rodziny

w podnoszeniu poziomu zdrowia zależy od kompleksu czynników wewnątrz i zewnątrz rodziny. Czynniki wewnątrzrodzinne sprzyjające spełnieniu tej ważnej funkcji to odpowiednie uwarunkowania osobowościowe jak: wykształcenie, wspólny system wartości, pozytywny stosunek do problemów opieki zdrowotnej i czynny udział w wykonywaniu zaleceń służby zdrowia. Do czynników zewnętrznych należy zaliczyć te, które umożliwiają aktywne działania rodziny na rzecz zdrowia. Najistotniejsze to: zaspokojenie potrzeb socjoekonomicznych, odpowiednie warunki mieszkaniowe, ustawodawstwo na rzecz rodziny, dostęp do opieki zdrowotnej, system kształcenia, kultura zdrowotna. Do zagrożeń zdrowotnych rodziny należy zaliczyć zagrożenia ekologiczne związane z miejscem pracy, zamieszkania czy nauki, brak dostępu do informacji, nadmiar uwagi skierowany na własny organizm i wycofanie się z ról społecznych, których podjęcia czy dalszego odgrywania oczekuje rodzina, degradacja żywicieli rodziny (alkoholizm, narkomania, lekomania), negatywne skutki leczenia, higieny ciąży. **Długotrwała lub ciężka choroba jako jeden z powodów udzielania pomocy socjalnej i wsparcia dotyczyła 103 rodzin z terenu gminy Łubnice.**

V.2. Ubóstwo.

Ubóstwo jest jednym z najbardziej znaczących składników warunkujących patologię życia społecznego w sensie najbardziej dramatycznym: egzystencjalnym, instytucjonalnym i politycznym. Jest składnikiem o tyle niebezpiecznym, że zwiększa dystans pomiędzy poszczególnymi warstwami społecznymi, powoduje niemożność zaspokojenia potrzeb, co często prowadzi do frustracji. „Ubóstwo” - to termin, który funkcjonuje w świadomości społecznej jako brak dostatecznych środków materialnych do życia, jako bieda, niedostatek. Idąc dalej - ubóstwo można zdefiniować także jako „stan poniżej pewnego zmiennego w czasie progu dochodowego lub progu realizacji potrzeb w odniesieniu do jednostki, rodziny lub grupy społecznej”. W terminologii pedagogiki społecznej funkcjonują, poza tym dwa rodzaje ubóstwa: absolutne (bezwzględne) i względne. Pierwsze z nich rozpatrywane jest w znaczeniu węższym i szerszym. W ujęciu węższym - ubóstwo absolutne oznacza stan niezaspokojenia minimalnych potrzeb biologicznych, zaś w szerszym - jest określane jako stan niezaspokojenia potrzeb uznanych w danym społeczeństwie i w danym czasie za minimalne. Nieco inne stanowisko przyjmują

zwolennicy interpretacji ubóstwa jako zjawiska względnego, bowiem łączą je z nadmiernymi rozpiętościami w poziomie życia. Powyższe słowa potwierdzają opinię, że zdefiniowanie ubóstwa nie należy do rzeczy łatwych, podobnie jak określenie wielu innych zjawisk społecznych. Trudno oddzielić od siebie przyczyny i konsekwencje ubóstwa, gdyż zjawisko to ma charakter przyczynowo - skutkowy. Wzrost ilościowy i jakościowy tej patologii polega na wzajemnym oddziaływaniu na siebie przyczyn i skutków naprzemiennie. Ze względu na etiologię, pochodzenie i podłoże, ubóstwo dzieli się najczęściej w literaturze na zawinione i niezawinione. Pierwsze z nich - ubóstwo zawinione - jest udziałem m.in. ludzi z tzw. marginesu społecznego, czyli alkoholików, narkomanów, osoby, które nigdy nie pracowały, bo odznaczają się chroniczną niechęcią do pracy, itp. Z kolei na ubóstwo niezawinione cierpią takie osoby jak: emeryci, renciści, osoby z rodzin niepełnych, rolnicy. W dobie przemian gospodarczych do grupy tej dołączyła także rzesza bezrobotnych. Obok tego podziału mówi się także często o indywidualnej lub społecznej genezie ubóstwa, gdzie odchodzi się nieco od wartościowania i oceniania, czy jest to ubóstwo zawinione, czy też nie. Pojęcie ubóstwa powstałego na drodze indywidualnych sytuacji życiowych obejmuje takie aspekty jak: wielodzietność, uzależnienia (zwłaszcza narkomania i alkoholizm), niepełnosprawność fizyczna, psychiczna, umysłowa, samotność (zjawisko szczególnie częste wśród emerytów i rencistów posiadających niskie uposażenia finansowe), wychowywanie się w rodzinach niepełnych i rozbitych, niski status wykształcenia prowadzący do bezrobocia, przewlekła choroba, inne przeżycia (np. śmierć kogoś bliskiego) utrudniające aktywne i prawidłowe funkcjonowanie. Warto też zauważyć, że w wielu przypadkach problemy te nie występują pojedynczo, ale zespołowo nawarstwiając się stawiają jednostkę w bardzo niekorzystnej sytuacji. **W 2020 roku ubóstwo jako jeden z powodów udzielania pomocy socjalnej i wsparcia dotyczyło 56 rodzin z terenu gminy Łubnice.** Skala problemu ubóstwa w gminie Łubnice ulega stopniowemu zmniejszeniu, niemniej jest to nadal jeden z ważniejszych i aktualnych problemów społecznych.

V.3. Bezrobocie

Bezrobocie jest problemem społecznym, który często generuje inne problemy takie jak alkoholizm, przemoc czy w skrajnych przypadkach bezdomność. Rodziny/ osoby dotknięte bezrobociem z reguły charakteryzują się brakiem kwalifikacji zawodowych

a co za tym idzie niskim wykształceniem. Ubożenie rodziny często prowadzi do narastania konfliktów i napięć między członkami rodziny. Pomimo zmniejszającej się liczby osób bezrobotnych, na terenie gminy Łubnice występuje duży procent osób pracujących w „szarej strefie”. Według stanu na 31 grudnia 2020 roku stopa bezrobocia w gminie wyniosła 3,6%. Stopa bezrobocia dla powiatu wynosiła 7,2% dla województwa wyniosła 8,6%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Łubnice wyniosła 88 w tym 53,0% stanowiły kobiety, natomiast 47,0% mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 1,1%. Na przestrzeni lat 2015 – 2019 na lokalnym rynku pracy obserwowane były pozytywne tendencje w zakresie spadku poziomu bezrobocia i liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Staszowie. W 2019 roku stopa bezrobocia oraz liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Staszowie osiągnęła najniższy poziom. Takie dane jednoznacznie świadczyły o prężnie rozwijającym się rynku pracy. Niestety w 2020 roku w związku z pandemią Covid-19 sytuacja na rynku pracy uległa pogorszeniu. Spadkowa tendencja w zakresie stopy bezrobocia została w 2020 roku zatrzymana. Pomimo takiej tendencji mieszkańcy mieli możliwość podjęcia aktywizacji zawodowej w ramach prac społecznie – użytecznych. Poniżej przedstawiono wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. Warto zauważyć, że od 2015 roku wskaźnik wykazywał tendencję spadkową, niestety w 2020 roku ponownie osiągnął wynik 33,0%.

Tabela 4. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej - stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.

Rok	Wskaźnik
2015	34%
2016	33%
2017	34%
2018	31%
2019	31%
2020	33%

Gmina Łubnice w ramach prowadzonych działań przeciwdziałania bezrobociu prowadzi we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Staszowie programy aktywizujące osoby bezrobotne. W ramach tych działań prowadzone są staże, prace interwencyjne, roboty publiczne oraz prace społecznie – użyteczne. **Bezrobocie było powodem przyznania pomocy z Ośrodka Pomocy Społecznej dla 55 rodzin w gminie Łubnice.**

V.4. Niepełnosprawność.

Szczegółowemu uregulowaniu pomocy dla osób niepełnosprawnych w Polsce służy ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Ustawa definiuje osoby niepełnosprawne jako osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wprowadziła trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę mającą naruszoną sprawność organizmu niezdolną do podjęcia zatrudnienia lub zdolną do wykonywania zatrudnienia w zakładzie pracy chronionej albo w zakładzie aktywizacji zawodowej wymagającą niezbędnej w celu pełnienia ról społecznych stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, za którą uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się, komunikację i komunikowanie się.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu zdolną do wykonywania zatrudnienia na stanowisku pracy przystosowanym odpowiednio do potrzeb i możliwości wynikających z niepełnosprawności wymagającą w celu pełnienia ról społecznych częściowej lub okresowej pomocy innej osoby w związku z ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu zdolną do wykonywania zatrudnienia niewymagającą pomocy innej osoby

w celu pełnienia ról społecznych. Ustawa stanowi, że rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań (organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych, społecznych) zmierzających do osiągnięcia przy współudziale tych osób możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Osoby niepełnosprawne to także te, które uzyskały orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów oraz dzieci posiadające orzeczenie o niepełnosprawności przed ukończeniem 16 roku życia. Z tytułu niepełnosprawności osoby mogą ubiegać się o: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek stały wraz z ubezpieczeniem zdrowotnym, zasiłek celowy, zasiłek okresowy, specjalny zasiłek celowy. **Niepełnosprawność jako jeden z powodów udzielania pomocy socjalnej i wsparcia dotyczyła 21 rodzin z terenu gminy Łubnice.**

V.5. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Rolą rodziny jest zapewnienie dziecku opieki, gdyż z racji wieku nie jest ono w stanie samodzielnie sobie jej zapewnić oraz jego wychowanie w celu przygotowania do życia w społeczeństwie. Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, w którym uczy się nawiązywać kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska. W rodzinach zaburzonych rodzicom brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, rozładowywania napięć powstałych poza domem, właściwych wzorców komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa, obdarzania dzieci uwagą. Rodziny te często żyją w takich społecznościach, które nie chcą ingerować w życie innych lub nie potrafią pomóc, gdyż same nie posiadają właściwych wzorców. W wielu sytuacjach dzieci pochodzące z tych rodzin pozostawione "same sobie" większość wolnego czasu spędzają wśród rówieśników na podwórku. Częściej pojawiają się u nich problemy szkolne. Dzieci odrzucone przez środowisko rodzinne szukają akceptacji wśród rówieśników, łączą się w grupy subkulturowe, zaczynają wagarować, uciekać z domu

i popadać w konflikt z prawem. Problemy opiekuńczo - wychowawcze, przemoc w rodzinie, konflikty międzypokoleniowe wielokrotnie są przyczyną umieszczenia dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo - wychowawczych lub resocjalizacyjnych a dla dorosłych ofiar rodzinnej przemocy są powodem szukania schronienia i porad w placówkach i organizacjach pomocowych. Bezradność występować może także w kwestii prowadzenia gospodarstwa domowego – problem z zapewnieniem żywności, odzieży, mieszkania itp. Bezradności tej nie należy jednak mylić z problemem posiadania przez rodzinę niewystarczających środków finansowych na zabezpieczenie tych potrzeb, gdyż w tym wypadku niezaspokojenie ich nie musi występować w parze z nieprawidłowym pełnieniem funkcji opiekuńczo -wychowawczych. O bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego powinno mówić się w odniesieniu do rodzin, które posiadają wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, lecz środkami tymi dysponują w nieodpowiedni sposób. Wyuczona bezradność prowadzi do zjawiska sieroctwa, które związane jest ze stanem pozbawienia dzieci trwale lub przejściowo szans wychowywania we własnej rodzinie ze względu na brak odpowiednich warunków opiekuńczo – wychowawczych co niejednokrotnie jest podstawą do organizowania zastępczych form opieki nad dzieckiem. **Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych jako jeden z powodów udzielania pomocy socjalnej i wsparcia dotyczyła 20 rodzin z terenu gminy Łubnice.**

V.6. Uzależnienia.

Profilaktyka uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych na terenie gminy Łubnice prowadzona jest za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łubnicach, placówek oświatowych i lokalnych instytucji kultury. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi inicjuje działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Do zadań Komisji, należy także współpraca przy opracowaniu, opiniowanie Gminnego Programu Profilaktyki

i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami rady gminy w sprawie – liczby punktów sprzedaży oraz zasad ich usytuowania, prowadzenie rozmów z członkami rodzin osoby uzależnionej od alkoholu, zmierzających do podejmowania przez nich leczenia współuzależnienia oraz współpraca ze stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy w zakresie realizacji zadań wynikających z gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Łubnice.

Tabela 5. Liczba osób zaproszonych na posiedzenie komisji (w związku z wpłynięciem do komisji wniosków), liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych sądowych, liczba spraw skierowanych do Sądu w latach 2017 – 2020.

Lata	Liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowy w komisji (w związku z wpłynięciem do komisji wniosków)	Liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu przez biegłych sądowych	Liczba spraw skierowanych do Sądu
2017	16	4	2
2018	12	3	1
2019	18	6	3
2020	11	2	1

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach z powodu alkoholizmu w 2020 roku udzielił pomocy socjalnej i wsparcia 10 rodzinom.

V.7. Przemoc w rodzinie.

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Przemoc charakteryzuje się tym, że jest:

- ✓ intencjonalna – jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- ✓ siły są nierówne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą,
- ✓ narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje swoją przewagę i narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności, godności, szacunku itp.)
- ✓ powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie ofiary na poważne szkody, niekiedy zagraża jej życiu.

Przemoc domowa nie dotyczy wyłącznie rodzin ubogich lub tych rodzin, w których

występuje problem alkoholizmu. Problem przemocy w rodzinie jest trudny do zdiagnozowania co związane jest z niezgłaszaniem takich zjawisk.

Na terenie gminy Łubnice funkcjonuje Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zespół został powołany Zarządzeniem Wójta Nr 62/2017 z dnia 29 grudnia 2017 roku. Na podstawie porozumienia różne służby i instytucje powołano do realizacji zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie opracowanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i Rozporządzenia Rady Ministrów w/s procedury „Niebieska Karta” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” Głównym zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest zapewnienie efektywnej współpracy kręgu instytucji i organizacji działających na rzecz zapobiegania i zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Łubnice. Prace Zespołu Interdyscyplinarnego m.in. mają na celu:

- ✓ zatrzymanie przemocy w rodzinie
- ✓ zapewnienie bezpieczeństwa poszczególnym członkom rodziny
- ✓ przywrócenie godności osobom słabszym narażonym na skrzywdzenie
- ✓ inicjowanie interwencji wobec sprawcy przemocy – rozmowy, które pokazują skutki i konsekwencje stosowania przemocy
- ✓ inicjowanie interwencji kryzysowej – pomoc w odzyskaniu mocy i kontroli
- ✓ zaplanowanie działań w dalszej perspektywie, aby zmniejszyć szkody wynikające z doświadczania przemocy
- ✓ zmianę sytuacji prawnej – działania prawne podejmowane są przez klienta i instytucje.

Wymienione działania prowadzone są w oparciu o procedurę „Niebieska Karta”. W 2020 roku do Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęło 14 Niebieskich Kart.

W 2020 roku z powodu przemocy w rodzinie OPS Łubnice udzielił pomocy i wsparcia 1 rodzinie z terenu gminy Łubnice. Warto zwrócić uwagę, iż dane statystyczne nie obrazują stanu faktycznego. Przemoc w rodzinie należy do zjawisk, w których obiektywna diagnoza społeczna jest utrudniona. Złożony kontekst czynników kulturowych i społecznych sprawia, że źródła informacji o problemie ukazują jedynie fragment rzeczywistego obrazu zjawiska. Skalę zjawiska przemocy

w rodzinie jest niezwykle trudno oszacować, ponieważ nie wszystkie akty przemocy oraz sytuacje przemocowe są ujawniane.

V.8. Problemy ludzi starszych.

W chwili obecnej mamy do czynienia z powolnymi, choć nieuniknionymi, przemianami i przeobrażeniami struktury społeczno-demograficznej naszego kraju. Z jednej strony wydłuża się średnia długość życia, poprawia przeciętny stan zdrowia, rozwijają się możliwości medycyny. Z drugiej strony spadają wskaźniki dzietności, zmniejsza się udział pokoleń młodszych - przedprodukcyjnych, a rośnie udział pokoleń starszych - poprodukcyjnych. Obecnie kategoria wiekowa 60+ stanowi 25,6% ogółu ludności Polski. Na opisany powyżej proces starzenia się ludności nakłada się także zjawisko transformacji społeczno-gospodarczej. Na terenie gminy Łubnice według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2020 roku, mieszkało 1 129 osób w wieku powyżej 60 lat, w tym 642 kobiety oraz 487 mężczyzn. Odsetek mieszkańców w wieku powyżej 60 lat stanowi 27,8% wszystkich mieszkańców gminy Łubnice. Starzenie się społeczeństwa oraz problemy ludzi starszych są coraz ważniejszym problemem społecznym, który w kolejnych latach będzie przybierał na znaczeniu. W związku ze zmianami demograficznymi i procesem starzenia się społeczeństwa, konieczne będzie podejmowanie skutecznych działań zmierzających do rozwiązania najważniejszych problemów ludzi starszych. Starzenie jest naturalnym procesem rozwojowym i stanowi jeden ze stadiów życiowych człowieka, który nie może być ani cofnięty ani też odwracalny. Starzenie ma ogromne znaczenie w sensie indywidualnym, społecznym i ekonomicznym. Jeszcze niedawno starzenie postrzegane było, jako całkowita utrata zdrowia czy też niedołęstwo. Aktualnie często wysoka aktywność społeczna osób starszych, wskazuje na możliwości w zakresie dalszego kierowania własnym rozwojem. Zmiany postaw społecznych wobec starości przyczyniły się do wytyczenia nowych kierunków polityki społecznej, realizowanej wobec osób starszych. Zwłaszcza w kontekście prognoz demograficznych wskazujących, na stały procentowy wzrost osób w starszym wieku wśród populacji. Efektem tej zmiany jest przeniesienie akcentu ze sprawowania opieki nad tą grupą społeczną, na rzecz dostarczenia im takiej pomocy, która pozwoliłaby utrzymywać jak najdłużej aktywność społeczną. Podstawową ideą tak rozumianej pomocy jest wsparcie

społeczne. W związku z powyższym konieczne jest podejmowanie odpowiednich działań ukierunkowanych na tą grupę społeczną. W pomoc osobom starszym, szczególnie tym wymagającym pomocy w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnacyjną włącza się Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach. Usługi opiekuńcze oferowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej wykonywane są w miejscu zamieszkania osób samotnych, które ze względu na wiek lub choroby wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Dla osób zdrowych, które wymagają innej pomocy np.: przy wypełnianiu dokumentów pracownicy OPS w Łubnicach świadczą pracę socjalną. Wsparciem objęte są wszystkie osoby niepełnosprawne oraz długotrwale chore. W 2020 usługami opiekuńczymi objęto 16 starszych i niepełnosprawnych osób, które są samotne lub którym rodzina nie była w stanie zapewnić opieki i pielęgnacji. Na ten cel wydatkowano kwotę 134 272,13 zł, z czego 10 702,23 zł dotacja budżetu państwa 123 569,90 zł środki budżetu gminy.

VI. Analiza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych mieszkańców gminy Łubnice.

Określenie najważniejszych problemów społecznych występujących na terenie gminy Łubnice zostało zdiagnozowane na podstawie badań przeprowadzonych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy Łubnice w czerwcu 2021 roku w ramach opracowanej *Diagnozy problemów społecznych z zakresu uzależnień (alkoholu, narkotyków, dopalaczy), przemocy i innych problemów społecznych na terenie gminy Łubnice*. Diagnoza opracowana została na zlecenie Gminy Łubnice przez Ośrodek Profilaktyki Społecznej w Krakowie. W poniższej części przedstawione zostały najważniejsze wyniki badań przeprowadzone w ramach *Diagnozy problemów społecznych z zakresu uzależnień (alkoholu, narkotyków, dopalaczy), przemocy i innych problemów społecznych na terenie gminy Łubnice*. Prezentowane dane pochodzą z niniejszej Diagnozy.

VI.1. Problemy społeczne dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży z terenu gminy Łubnice.

Do największych, najbardziej palących problemów mieszkańcy gminy zaliczają bezrobocie, ubóstwo, alkoholizm oraz emigrację.

Skutki problemów społecznych odczuwają wszyscy mieszkańcy gminy, w różnym stopniu. Osoby badane uważają, że najbardziej dotyczą one osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym. W następnej kolejności znajdują się osoby i rodziny dotknięte bezrobociem. Na 3. miejscu znalazły się osoby niepełnosprawne, później starsze, następnie osoby doświadczające przemocy domowej, później rodziny wielodzietne oraz rodziny niepełne, samotne matki z dziećmi.

VI.2. Problem bezrobocia

Mieszkańcy gminy Łubnice zapytani o najczęstszy powód bezrobocia w ich gminie w 67,3% przypadków odpowiedzieli, że brak ofert pracy. Była to zdecydowanie najczęściej podawana przyczyna. Kolejnym najczęściej wymienianym powodem była niechęć pracodawców do zatrudniania niedoświadczonych pracowników (14,3%), a także brak przygotowania zawodowego (10,2%), a także brak przygotowania zawodowego (9,5%). Najrzadziej podawaną przyczyną (8,2%) było zbyt wygórowane oczekiwania przyszłych pracodawców co do charakteru pracy.

VI.3. Problem ubóstwa

W gminie Łubnice dorośli respondenci za przyczynę ubóstwa podawali najczęściej niechęć do podjęcia pracy oraz brak wystarczającej ilości jej pracy, oraz nieumiejętność gospodarowania pieniędzmi przez rodziny oraz niechęć do podjęcia pracy. Kolejnym często wybieranym powodem była choroba lub niepełnosprawność oraz niepełnosprawność. Mieszkańcy gminy Łubnice uważają, że ubóstwo dotyka najczęściej mieszkańców wsi (53%), następnie miasteczek (41%), a najmniej ludność miejską - 6%. Zapytani o to jaką grupę społeczną dotyka najczęściej odpowiadali, że osoby starsze (42,9%) oraz młodzież (26,5%).

VI.4. Problem uzależnień

Mieszkańcy gminy Łubnice uważają alkoholizm za problem bardzo istotny (30,6%), istotny (51%), przeciętny (16,3%), mało istotny (2%). Żaden z mieszkańców gminy nie uważa, że jest to nieistotny problem.

Zdecydowana większość (75,5%) mieszkańców oczekuje od władz lokalnych działań służących ograniczeniu problemów alkoholowych., 20,4% mieszkańców nie ma zdania na ten temat.

Jednym z mitów na temat alkoholu jest przekonanie, że „picie dużej ilości piwa nie powoduje alkoholizmu”, bo „alkohol zawarty w piwie mniej szkodzi”. 89,8% osób badanych mu nie ulega. Dorośli mieszkańcy miasta są zatem dość mocno świadomi zagrożenia, jakie niesie za sobą spożywanie wszystkich rodzajów alkoholu. Jednakże, 6,1% ludzi uważa, że jest mniej szkodliwy. Do tego, 4,1% osób uważa, że trudno powiedzieć.

Mieszkańcy gminy Łubnice najczęściej sięgali po alkohol 1-2 razy w ciągu ostatnich 30 dni. Trochę ponad jedna trzecia mieszkańców powstrzymywała się od sięgania po alkohol w tym samym czasie. Trochę więcej niż jedna piąta osób badanych piło 3-5 razy w ciągu ostatnich 30 dni. 6-9 razy sięgało po alkohol 4,1% i jedynie jedna osoba sięgała powyżej 10 razy. Picie alkoholu prowadzi do wielu, często negatywnych konsekwencji. Do najbardziej popularnych skutków należy tzw. „kac”, który powodowany jest wypiciem nadmiernej ilości alkoholu, z którego metabolizmem organizm nie może sobie poradzić. Konsekwencje picia alkoholu mogą dotyczyć nie tylko złego samopoczucia, ale także zdrowia, psychiki, kontaktów międzyludzkich oraz funkcjonowania w społeczeństwie. Mieszkańcy gminy Łubnice zapytani o to czy doświadczyli negatywnych skutków picia alkoholu w 71% powiedzieli, że tak. Prowadzenie samochodu pod wpływem alkoholu jest bardzo niebezpiecznym, ale niestety w Polsce nadal dość częstym zjawiskiem. Warto zauważyć, że w zależności od poziomu alkoholu może stanowić wykroczenie (art. 87 Kodeksu Wykroczeń) lub przestępstwo (art.178a Kodeksu Karnego). W gminie Łubnice do prowadzenia samochodu pod wpływem alkoholu przyznało się 9,5% osób - co oznacza, że jedna na dziesięć mieszkańców, posiadających prawo jazdy, gminy Łubnice ma za sobą takie doświadczenia. Do tego warto dodać, że 7,3% osób prowadziło samochód „na kacu”. Jest to ogromnie nieodpowiedzialne zachowanie i wymaga uświadamiania o konsekwencjach, spowolnionym czasie reakcji itd. Osoby prowadzące samochód pod wpływem alkoholu stanowią zagrożenie nie tylko dla siebie, ale także dla innych osób. Szczególnie jeśli sytuacja ma miejsce w słabo oświetlonych terenach wiejskich.

Mieszkańcy uznają narkomanię za problem istotny (31%), za bardzo istotny uważa go mniej - 22% mieszkańców, za przeciętny 33%, 8% za mało istotny i w ogóle nieistotny uznaje go 6% przebadanych osób. Narkomania nie jest aż tak poważnym problemem na wsiach, jak w wielkich miastach, gdzie dostęp do narkotyków jest łatwy. W opinii mieszkańców gminy Łubnice kupić narkotyki jest trudno, ale jak się zna odpowiedni osoby to można (79,6%), bardzo trudno, prawie niemożliwe (4,1%), osoby, które uważają, że narkotyki można kupić raczej łatwo, nie wymagany jest przy tym duży wysiłek i znajomości stanowią również aż 16,3% badanych osób.

Z ankiet przeprowadzonych w szkołach wynika, że 57,4% uczniów uważa, że kupno narkotyków jest bardzo trudne, prawie niemożliwe, 29,5%, że raczej trudno. 9,8% sądzi, że trudno, ale jak zna się odpowiednie osoby to można. Jedynie 3% młodych osób jest zdania, że raczej łatwo i że nie wymaga to dużego wysiłku, ani znajomości. Żaden z przebadanych uczniów nie wybrał odpowiedzi "łatwo, właściwie każdy może kupić". Dorośli zostali poproszeni o ocenienie dostępu do narkotyków i alkoholu przez dzieci i młodzież. 32,7% z nich nie umiało określić łatwości dostępu. Prawie jedna trzecia osób stwierdziła, że narkotyki i alkohol są łatwo dostępne, natomiast 28,6% zaznaczyło odpowiedź, że zależy to od punktu sprzedaży. Trzy osoby wybrały odpowiedź "nie".

VI.5. Przemoc w rodzinie

Mieszkańcy gminy Łubnice zapytani o częstotliwość przemocy w rodzinie wobec kobiet, większość (53,1%) nie zna przypadków przemocy wobec kobiet, 46,9% osób uważa, że zdarza się w niewielu rodzinach, natomiast żadna z osób badanych nie zaznaczyła odpowiedzi "zdarza się w wielu rodzinach". Podobne pytanie zostało zadane w kontekście przemocy fizycznej w rodzinie wobec dzieci, dokonywanej przez rodziców lub opiekunów. 65,3% osób nie słyszało o takich przypadkach, 26,5% słyszało, ale uważa, że są to pojedyncze przypadki. Aż 8,2% osób przyznało, że jest wiele takich przypadków. Niestety nie do końca pokrywa się to z danymi deklarowanymi przez dzieci - 10% dzieci przynajmniej raz dostało klapsa, a 6% doświadczyło bicia/kopania/szarpania od kogoś z rodziny.

Dorośli mieszkańcy gminy Łubnice zostali również poproszeni o wybranie jednego z zakończeń zdania „W przypadku zaistnienia przemocy domowej...”. Większość osób (74,5%) wybrało zakończenie brzmiące „każdy posiadający informację na ten temat powinien zgłosić to odpowiednim instytucjom.”, 18,4% osób uważa, że to, co się dzieje w domu to prywatna sprawa rodziny i nikt nie ma prawa w to ingerować. Co więcej, niestety aż 8,4% wybrało odpowiedź “reakcja na przemoc zależy od tego, kto jest ofiarą i jak długo mamy do czynienia z przemocą“

Mieszkańcy zapytani o to, co uważają za przyczyny przemocy domowej w zdecydowanej większości przypadków (75,5%) odpowiedzieli, że problem uzależnienia od alkoholu i/lub narkotyków, kolejnym najczęściej wymienianym powodem (44,9%) był brak pieniędzy, środków do życia, następnie nieumiejętność radzenia sobie z problemami wychowawczymi (34,7%), później indywidualne cechy sprawcy przemocy (30,6%). Na samym końcu, najrzadziej wybierane (26,5%) za przyczynę przemocy domowej wybierane było bezrobocie.

Jak wcześniej zostało wspomniane, każdy może być ofiarą przemocy. Zaledwie 83,7% mieszkańców gminy przyznało, że wie, gdzie szukać pomocy w przypadku zaistnienia przemocy domowej. Przemoc wobec dzieci może przybierać różne formy, które często ze sobą się łączą. Niewywiązywanie się z obowiązków wychowawczych to też forma przemocy, zwana zaniedbaniem. Sprawcami przemocy wobec dzieci najczęściej są najbliżsi – rodzice, opiekunowie. Warto zauważyć, że przemocą jest również brak reakcji na dziejącą się krzywdę (np. jeden rodzic regularnie bije dziecko, a drugi się nie wtrąca). Dzieci rzadko same zgłaszają sytuację przemocy w rodzinie, ponieważ paraliżuje je strach przed karą ze strony rodzica/-ów.

Wśród mieszkańców gminy można znaleźć grupę dorosłych, którzy są zwolennikami rygorystycznego wychowywania i karania dzieci, stanowi ona jednak mniejszość. 16,3% badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że surowe traktowanie hartuje dziecko i pozwala mu lepiej sobie radzić w przyszłości. Również 16,3% z przebadanych dorosłych uważa, że wzbudzanie strachu u dziecka sprzyja poszanowaniu i posłuszeństwu wobec rodziców. 14,2% badanych uważa kary fizyczne za dobrą metodę wychowania. Za usankcjonowaniem prawem zakazu bicia dzieci opowiada się 63% osób.

VI.6. Bezpieczeństwo na terenie gminy Łubnice.

Zadbanie o bezpieczeństwo należy do jednych z głównych obowiązków ze strony gminy. Miejsca, w których poczucie bezpieczeństwa jest wysokie, a przestępczość mała są atrakcyjne zarówno dla mieszkańców, jak i turystów. W gminie Łubnice tylko 14,3% osób uważa, że w ich gmina jest zdecydowanie bezpiecznie. 49% mieszkańca jest zdania, że jest raczej bezpiecznie. 30,6% osób uważa, że trudno powiedzieć czy w ich wsi jest bezpiecznie. 6,1% sądzi, że w miejscu ich zamieszkania jest raczej niebezpiecznie. Na szczęście nikt nie jest zdania, że jest zdecydowanie niebezpiecznie. Zapytani o powód poczucia braku bezpieczeństwa, większość (57,1%) ankietowanych odpowiedziała, że są to kierowcy łamiący przepisy ruchu drogowego. Nie jest to zaskakujące, biorąc pod uwagę fakt, że 9,5% osób przyznało się do jeżdżenia pod wpływem. Niestety, jest też pewne prawdopodobieństwo, że procent osób jeżdżących pod wpływem wśród kierowców pijących alkohol jest wyższy. 36,7% osób uważa, że winny jest brak dobrego oświetlenia. Jest to ponad połowa mieszkańców. Kiedy połączy się słabe oświetlenie z kierowcami łamiącymi przepisy ruchu drogowego to można otrzymać wiele, naprawdę niebezpiecznych sytuacji, zagrażających zdrowiu lub życiu mieszkańców. Naruszanie prawa i porządku publicznego przez osoby pozostające pod wpływem środków odurzających (alkohol, narkotyki, itp.) (34,7%), a także nieodpowiednia aktywność policji (28,6%). Grupy młodzieży zakłócające spokój, jako źródło braku poczucia bezpieczeństwa stanowią problem dla prawie jednej czwartej osób. Nieodpowiednia infrastruktura drogowa jest tym źródłem dla jednej piątej społeczeństwa. Najmniejszym (10,2%) powodem braku poczucia bezpieczeństwa są kradzieże, włamania, rozwoje.

VI.7. Problemy osób starszych i niepełnosprawnych

W gminie Łubnice osoby starsze zostały uznane, że grupę społeczną, którą najbardziej dotyka ubóstwo (42,9%). Do problemów osób w tym wieku najczęściej – 81,6%, zaliczana jest niepełnosprawność, choroby; brak opieki ze strony rodziny (77,6%), a także samotność (65,3%). Kolejnymi częstymi problemami (55,1%) są ubóstwo i bieda. Najbardziej wymienianym powodem jest brak tolerancji i szacunku (51%).

Badane osoby zostały również poproszone o ocenę działań na rzecz osób starszych. Odpowiadały one na pytanie „Czy oferta pomocy osobom starszym (opieka, wsparcie, pomoc instytucjonalna) w mieście jest wystarczająca?”. Jedynie trzy z osób badanych są przekonane, że tak, 30,6% uważa, że raczej tak. 32,7% uważa, że raczej nie jest wystarczająca, a dalsze 82%, że na pewno nie jest. Ponad jedna piąta badanych (22,4%) wskazała na odpowiedź „Trudno powiedzieć”

49% osób badanych uważa, że osoby niepełnosprawne są grupą, która najbardziej odczuwa skutki problemów społecznych. 32,7%, że przyczyną ubóstwa jest choroba lub niepełnosprawność. Mieszkańcy zostali zapytani o to czy osoby niepełnosprawne są akceptowane w środowisku lokalnym. 20,4% osób zadeklarowało, że tak. 57,1% badanych uważa, że raczej tak. 12,2% osób zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”. 2,5% osób uznało, że raczej nie, natomiast 8,2%, że zdecydowanie nie.

Dorośli mieszkańcy gminy ocenili problemy osób niepełnosprawnych dość średnio w hierarchii problemów społecznych. Szczegółowe wyniki przedstawiają się następująco: 20% badanych uważa je za bardzo istotne, 47% uważa je za istotne, 24% jako przeciętne, 8% jako mało istotne, ale nikt nie uznał, że są nieistotne.

VI.8. Ocena działań gminy w zakresie problemów społecznych.

Osoby badane, zapytane o to czy pomoc gminy niesiona przez jednostki pomocy społecznej jest wystarczająca jedynie w 4,1% wybrały odpowiedź „tak”. 22,4% uważa, że raczej tak, natomiast 34,7% osób uważa, że raczej nie. 10,2% jest zdania, że nie. 28,6% osób stwierdziło, że ciężko powiedzieć.

Najwięcej (73,5%) osób jest zdania, że gmina powinna zająć się organizacją kursów i szkoleń dla osób poszukujących pracy, a także edukowaniem oraz kształtowaniem świadomości wśród dzieci, młodzieży i dorosłych (71,4%). 65,3% ankietowanych uważa, że gmina powinna lepiej współpracować z policją oraz organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz gminy. 59,2% dorosłych osób wybrało „organizowanie grup wsparcia dla osób uzależnionych, niepełnosprawnych”. 44,9% ankietowanych sądzi, że gmina powinna zadbać o zwiększenie ilości imprez

sportowych i kulturalnych. Najmniej popularnym wyborem (44,9%) było organizowanie wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.

VI.9. Poczucie bezpieczeństwa wśród dzieci i młodzieży.

Miejscem, w którym dzieci i młodzież spędzają znaczną część swojego czasu, nabywają kompetencji społecznych, emocjonalnych, ale też naukowych, jest szkoła. Uczniowie zostali zapytani o to czy czują się w niej bezpiecznie. 58,8% uczniów czuje się w szkole bezpiecznie, ponad połowa - 32% czuje się raczej bezpiecznie. Zdecydowanie mniej uczniów (7,2%) czasem czuje się w szkole bezpiecznie, a jeden uczeń zawsze czuje się w szkole niebezpiecznie, kolejny często czuje się niebezpiecznie. Uczniowie zostali również zapytani „Czy w Twoim środowisku (szkole, osiedlu, rodzinie itp.) są osoby, których się boisz?”. 96,9% uczniów odpowiedziało, że nie, pozostałe 3,1%, że owszem, są osoby, których się boją. Zapytani o to ilu ich jest, odpowiadali najczęściej, że jest jedna taka osoba.

87,6% uczniów nigdy nie było ofiarą przemocy (fizycznej, psychicznej, słownej, ekonomicznej), pozostałe 12,4% owszem. Oznacza to, że średnio częściej, niż co 5 dziecko jest ofiarą jakiejś formy przemocy. Możliwe jest również, że jest to niedoszacowana liczba, bo dzieci często nie zdają sobie z tego sprawy i uznają pewne zachowania za normalne. Dlatego też to pytanie zostało pogłębione o opisy konkretnych sytuacji, z czego wyniknęło, że: w sytuacjach rodzinnych: 10,3% dzieci otrzymało klapsa, 6,1% dzieci doświadczyło przemocy fizycznej (bicie, kopanie, szarpanie), 3% dzieci zostało zwyzywanych/szantażowanych/grożono im, 1% dzieci było dotykanych w niechciany przez siebie sposób, 10,3% doświadczyło obrażania ich, 19,5% uczniów doświadczyło naruszenia prywatności poprzez np. czytanie prywatnej korespondencji, w sytuacjach szkolnych, 14,4% potwierdziło bycia ofiarą przemocy fizycznej (bicie, kopanie, szarpanie), 1% uczniów było dotykanych w niechciany przez siebie sposób, 11,3% uczniów zostało zwyzywanych/szantażowanych/grożono im, 13,4% uczniów doświadczyło obrażania, 5,1% uczniów zostało upokorzonych przez inne osoby, 9,2% uczniów dotknęło naruszenie prywatności (przeszukiwanie plecaka, czytanie prywatnych wiadomości), jednemu uczniowi ktoś przynajmniej raz zabrał pieniądze

W czasach, w których każdy ma dostęp do mediów ważna jest wiedza na temat cyberprzemocy. Uczniowie zostali zapytani o to czy słyszeli coś o tym zjawisku, rozumianym jako wyzywanie, straszenie poniżanie kogoś w Internecie lub przy użyciu telefonu, publikowanie kompromitujących materiałów wbrew woli bohatera, podszywanie się itp. 58,8% młodzieży w wieku szkolnej ma pojęcie o istnieniu takiego zjawiska, 22,7% nie wie co to cyberprzemoc, natomiast 18,6% nie pamięta czy coś o tym słyszeli. W nawiązaniu do cyberprzemocy uczniowie zostali również zapytani o to czy znają przypadki stosowania którejś z form przemocy takich jak: „złośliwe smsy, mmsy, wpisy poprzez komunikatory itp.”, „obraźliwe filmiki video nakręcone telefonem komórkowym”, „obraźliwe maile lub wpisy na portalach internetowych”, „publikowanie w Internecie obraźliwych informacji”.

Pojawiło się także pytanie dotyczące tego czy w stosunku do nich samych miało miejsce takie zachowanie. Na szczęście, zdecydowana większość odpowiedzi – 92,8% brzmiała „nie”, a 7,2% było ofiarami takich form przemocy. Niemniej jednak istotne jest, aby wszystkie dzieci miały jak szeroką wiedzę o cyberprzemocy. Uczniowie zostali zapytani kto przekazał im wiedzę dotyczącą cyberprzemocy.

VI.9. Odczucia wobec zażywania substancji psychoaktywnych.

Dzieci i młodzież zapytano także o postrzeganie w dostępności zakupu alkoholu przez dzieci i młodzież. 48,5% dzieci/młodzież osób uważa, że jest to bardzo trudne, prawie niemożliwe, 42,3%, że raczej trudne, 4,1% osób uważa, że jeśli zna się odpowiednie osoby to można. 4,1% uważa, że łatwo i że nie wymaga to, ani zbytniego wysiłku, ani znajomości. Jedna osoba zaznaczyła odpowiedź, że bardzo łatwo - właściwie każdy może kupić. Jednocześnie warto zauważyć, że wszystko osoby badane są uczniami szkół podstawowych.

Osoby badane zostały zapytane o to czy mają już za sobą picie alkoholu. 9,3% osób odpowiedziało, że tak, natomiast 90,7%, że nie. Wśród nich średnia wieku picia pierwszego alkoholu przypadła na wiek ledwo powyżej 10 lat – 10,7%. Zapytani o sytuację najczęściej (44,4%) podawali odpowiedź “na spotkaniu ze znajomymi”. Następnie 22,2% próbowało po raz pierwszy alkoholu w domu. 11,1% osób piło po raz pierwszy na wakacjach, tyle samo osób piło po raz pierwszy na imprezie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022 – 2027

Najczęściej pitym alkoholem jest zdecydowanie piwo, w tym piwa smakowe, wino, oraz szampan. 66,7% osób nie było nigdy namawianych do wypicia alkoholu, 22,2% było przez znajomych, 11,1% było namawianych przez kogoś z rodziny. Zdecydowana większość osób (77,8%) sięga po alkohol okazjonalnie, kilka razy w roku, pozostałe 22,2% sięga po alkohol kilka razy w miesiącu.

Większość (93,8%) uczniów nie zna żadnej osoby, której dotyczyłby problem narkotyków, pozostałe 6,2% uczniów zna do 5 takich osób 92,8% dzieci i młodzieży nie wie, gdzie można kupić narkotyki, a dostęp do nich określają najczęściej (72,2%), jako bardzo trudny. Uczniowie zapytani o to czy mieli kontakt z narkotykami w 100% odpowiedzieli, że nie.

Zdecydowana większość (99%) młodych ankietowanych nie zna żadnej osoby, która by używała dopalaczy. 1% osób zna do 5 takich osób. 96,9% osób badanych nie ma pojęcia, gdzie można kupić dopalacze. 2,1% osób wie, natomiast jedna osoba nie jest pewna na 100%, ale ma pewne podejrzenia. Kolejne pytanie ankiety dotyczyło trudności kupowania dopalaczy. 68% osób ocenia kupno dopalaczy jako bardzo trudne, prawie niemożliwe, 26,8%, że raczej trudno. 3,1% badanych uczniów uważa, że trudno, ale przy znajomości odpowiednich osób to można. 1% uczniów uważa, że raczej łatwo - nie wymaga to dużego wysiłku i znajomości.

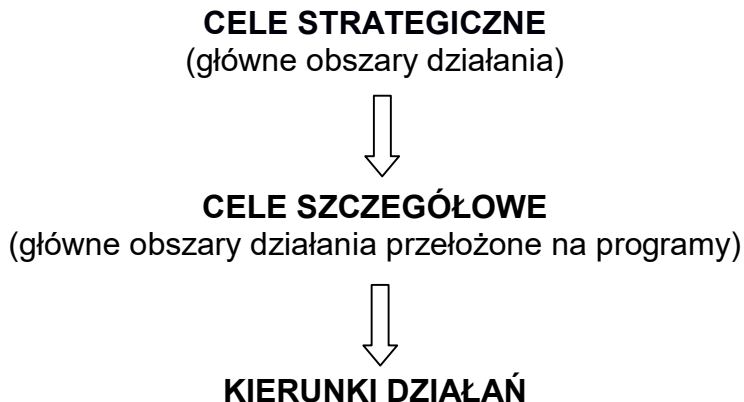
VII. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022 – 2027.

STRATEGIA nazywamy zaplanowany i często realizowany w praktyce sposób osiągnięcia jakiegoś wyznaczonego celu.

Celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Łubnice jest wytyczenie priorytetowych rozwiązań w zakresie przewyciężenia określonych problemów społecznych. Punktem wyjścia dla opracowania strategii jest diagnoza stanu faktycznego, analiza danych zastanych wynikających ze specyfiki gminy. Zebrany materiał źródłowy oraz wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy Łubnice pozwoliły wskazać grupę najważniejszych problemów społecznych w gminie. Realizacja zadań zawartych w strategii planowana jest na lata 2022 – 2027 co powinno zapewnić możliwość długofalowych działań wspierających

osoby i rodziny w procesie odzyskania zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku. Przedstawionych w Strategii propozycji częściowych działań możliwych do zrealizowania w ramach poszczególnych celów głównych nie należy traktować, jako rejestru zadań do wykonania. Mają one znaczenie inspiracji i wskazań, w jakim kierunku powinno być planowanie operacyjne przy realizacji celów strategicznych. Z tego względu propozycje programów są przedstawione skrótowo, w sposób szkicowy, jako zarys programów, które należy dopiero rozwinąć i nadać formę projektu. Na podstawie diagnozy sytuacji społecznej w gminie Łubnice przyjęte zostały obszary priorytetowe dla realizowania polityki społecznej w gminie. Ujęcie w Strategii instytucji publicznych i organizacji pozarządowych, jako realizatorów poszczególnych zadań określonych w celach strategicznych nie wymagało przeprowadzenia konsultacji. Realizacja zadań została określona w regulaminach i Statutach poszczególnych jednostek.

Plan wdrażania Strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy Łubnice prezentuje się następująco:

Wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022 - 2027 opierać będzie na realizacji czterech celów strategicznych:

I. CEL STRATEGICZNY

Przeciwdziałanie powstawaniu zjawiska ubóstwa w gminie Łubnice.

II. CEL STRATEGICZNY

Integracja społeczna i aktywizacja zawodowa oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w gminie Łubnice.

III. CEL STRATEGICZNY

Redukowanie problemu uzależnień w gminie Łubnice.

IV. CEL STRATEGICZNY

Wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodzin wielodzietnych i niepełnych w gminie Łubnice.

I. Cel strategiczny: Przeciwdziałanie powstawaniu zjawiska ubóstwa w gminie Łubnice.

Ubóstwo oznacza brak możliwości dokonywania różnego rodzaju wyborów mających zasadnicze znaczenie dla rozwoju jednostki, pozwalających na prowadzenie długiego, zdrowego i aktywnego życia, korzystanie z przyzwoitego standardu życiowego, wolności, poczucie własnej godności, cieszenie się szacunkiem wśród innych członków społeczeństwa. Ubóstwo oznacza nie tylko brak wystarczających dochodów lecz także brak możliwości przekształcenia dostępnych dóbr w celu osiągnięcia takich sposobów funkcjonowania jednostki, które pozwalają na prowadzenie przez nią odpowiadającego jej stylu życia (pozwalają na zaspokojenie podstawowych, na danym etapie rozwoju, potrzeb życiowych. Dlatego

też forma pomocy kierowana do osób ubogich powinna z jednej strony zabezpieczać ich byt, a z drugiej motywować ich do podjęcia starań zmiany swego życia.

1.1. Cel szczegółowy: Minimalizowanie zjawiska ubóstwa w gminie Łubnice.

Kierunki działań:

- ✓ Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej niezbędnej do zapewnienia właściwej egzystencji osób dotkniętych problemem ubóstwa.
- ✓ Mobilizowanie i motywowanie do aktywności społecznej.
- ✓ Zwiększenie środków na pomoc społeczną ukierunkowaną na pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem ubóstwa.
- ✓ Organizowanie akcji społecznych i włączenie organizacji pozarządowych i stowarzyszeń do działań ukierunkowanych na pozyskiwanie i przekazywanie potrzebującym żywności, odzieży, środków czystości oraz artykułów gospodarstwa domowego.
- ✓ Wspieranie i pomoc w rozwijaniu wolontariatu, jako formy pomocy na rzecz osób potrzebujących.
- ✓ Tworzenie i wspieranie grup samopomocowych przez osoby i rodziny dotknięte lub zagrożone ubóstwem.
- ✓ Umożliwianie większej dostępności do fachowej i rzetelnej pomocy: medycznej, prawnej, doradczej.
- ✓ Aktywne włączenie organizacji i stowarzyszeń działających na terenie gminy Łubnice do wspierania działań zmierzających do ograniczenia zjawiska ubóstwa na terenie gminy.
- ✓ Promowanie alternatywnych źródeł dochodu wśród rolników.
- ✓ Promowanie odnawialnych źródeł energii.

1.2. Cel szczegółowy: Stworzenie systemu pomocy skoncentrowanej na osobach i rodzinach dotkniętych ubóstwem w gminie Łubnice.

Kierunki działań:

- ✓ Analizowanie przyczyn ubóstwa i minimalizowanie ich źródeł.

- ✓ Objęcie opieką pedagogiczno-psychologiczną dzieci z rodzin dotkniętych ubóstwem.
- ✓ Propagowanie wśród osób ubogich alternatywnych sposobów życia.
- ✓ Prezentowanie i uczenie postaw aktywności i przedsiębiorczości osób ubogich.
- ✓ Stworzenie centrum informacji o organizacjach i instytucjach świadczących pomoc osobom i rodzinom dotkniętym ubóstwem, bezrobociem, alkoholizmem i przemocą.
- ✓ Tworzenie mieszkań socjalnych oraz chronionych.
- ✓ Współpraca z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, rolnikami i samorządem lokalnym na rzecz ograniczenia ubóstwa.
- ✓ Stała współpraca z instytucjami publicznymi takimi jak: szkoły, biblioteka, Urząd Gminy.
- ✓ Prowadzenie akcji prozdrowotnych i promowanie zdrowego trybu życia.
- ✓ Prowadzenie i wspieranie akcji i działań edukacyjnych, kulturalnych i sportowych na rzecz mieszkańców gminy Łubnice.
- ✓ Wspieranie akcji poprawiających warunki i jakość życia mieszkańców gminy.
- ✓ Wspieranie oddolnych inicjatyw lokalnych.

II. Cel strategiczny: Integracja społeczna i aktywizacja zawodowa oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w gminie Łubnice.

Niezwykle ważnym problemem społecznym w gminie Łubnice zdiagnozowanym podczas analizy danych jest znaczny odsetek osób wykluczonych społecznie z powodu choroby, bezrobocia, wieku czy też niepełnosprawności. W związku z powyższym konieczne wydaje się podjęcie takich działań, które ukierunkowane będą na integrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną, mobilizowanie, wspieranie i inspirowanie aktywności osób ubogich, bezrobotnych, niepełnosprawnych oraz starszych, a także zapewnianie tym grupom szerszego dostępu do aktywnego uczestnictwa społecznego i kulturalnego w życiu społecznym gminy Łubnice.

II.1. Cel szczegółowy: Integracja, reintegracja i aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, przeciwdziałanie skutkom bezrobocia.

Kierunki działań:

- ✓ Bieżące monitorowanie i analizowanie sytuacji osób bezrobotnych i ich rodzin we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Staszowie.
- ✓ Zatrudnianie osób bezrobotnych w ramach robót publicznych, prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, praktyk i staży we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Staszowie w celu redukcji zjawiska bezrobocia i aktywizacji zawodowej mieszkańców gminy Łubnice.
- ✓ Przygotowanie, realizowanie lub współorganizowanie oraz uczestnictwo w projektach (w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej) przyczyniających się do aktywizacji osób bezrobotnych z terenu gminy Łubnice.
- ✓ Rozwój form i narzędzi aktywnego wsparcia, które sprzyjać będą aktywizacji zawodowej oraz przyczynią się do wzrostu kwalifikacji osób bezrobotnych będących w trudnej sytuacji socjalno – bytowej.
- ✓ Zwiększenie dostępności do ofert pracy, upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy oraz usług oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Staszowie.
- ✓ Promowanie przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy Łubnice.
- ✓ Rozwój pracy socjalnej na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w oparciu o zawieranie i realizowanie kontraktów socjalnych.
- ✓ Wsparcie osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych poprzez zapewnienie schronienia, pracę socjalną, działania osłonowe, reintegrację społeczną i zawodową.
- ✓ Aktywne włączenie organizacji i stowarzyszeń działających na terenie gminy Łubnice do aktywnego wspierania działań zmierzających do integracji zawodowej osób bezrobotnych oraz przeciwdziałania skutkom bezrobocia.

II.2. Cel szczegółowy: Integracja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych oraz starszych.

Kierunki działań:

- ✓ Zwiększenie możliwości korzystania z usług opiekuńczych dla osób starszych i niepełnosprawnych, między innymi w ramach rozwijania prac społecznie użytecznych oraz poprzez promocję wolontariatu.
- ✓ Promowanie i wspieranie wolontariatu, będącego formą integracji społecznej dla osób starszych.
- ✓ Realizacja projektów związanych z rozwojem aktywności społecznej, kulturalnej, edukacyjnej i zdrowotnej osób, które znajdują się w okresie przejścia na emeryturę i tuż po zakończeniu aktywności zawodowej. Projekty te powinny uwzględniać promocję elastycznych form zatrudnienia i organizacji czasu pracy, promocję wolontariatu i prac na rzecz społeczności lokalnej, odnawianie kontaktów ze znajomymi i sąsiadami oraz tworzenie grup samopomocowych i banków czasu.
- ✓ Realizacja projektów opieki otwartej i półotwartej, jak np. „obiady na kółkach” i domowe usługi medyczne, organizację pracy socjalnej w mieszkaniach i środowiskowych centrach socjalnych, tworzenie domów czasowego pobytu oraz projekty modernizacji mieszkań i rewitalizacji celem lepszego dostosowania przestrzeni do potrzeb niepełnosprawnych.
- ✓ Wsparcie dla osób starszych i chorych poprzez pomoc w tworzeniu warunków dla funkcjonowania grup samopomocowych, np. kluby seniora.
- ✓ Współpraca z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie likwidacji barier architektonicznych, w szczególności w obiektach użyteczności publicznej.
- ✓ Zintegrowanie działań instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób starszych i niepełnosprawnych.
- ✓ Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu.
- ✓ Wspieranie działań na rzecz poprawy dostępności do usług publicznych m.in. przez osoby niepełnosprawne.

III. Cel szczegółowy: Redukowanie problemu uzależnień w gminie Łubnice.

Powyższy cel strategiczny, będzie realizowany i wykonywany w oparciu o zintensyfikowanie działań kontrolnych w tym zakresie, uzupełnienie dotychczasowych działań profilaktycznych o charakterze edukacyjnym, skierowanych na ograniczenie popytu na napoje alkoholowe wśród młodzieży, używania substancji psychoaktywnych jak również na zmianę postaw i przekonań młodych ludzi. Cel strategiczny powinien być zrealizowany także w oparciu o pomoc osobom i rodzinom dotkniętym alkoholizmem (a więc osobom uzależnionym i współuzależnionym), ale także poprzez wypracowanie zintegrowanego programu profilaktyki. Zgodnie z danymi konsumpcja napojów alkoholowych jest zjawiskiem o wielu ujemnych skutkach. Negatywne skutki alkoholizmu mają konsekwencje indywidualne, ale przede wszystkim społeczne. Problem alkoholizmu jest katalizatorem większości problemów społecznych, jest czynnikiem determinującym pojawienie się innych problemów społecznych. Dlatego tak istotne jest redukowanie i marginalizacja problemów uzależnień w gminie Łubnice. Konieczne jest, więc intensywne wdrażanie niżej wymienionych celów operacyjnych i podjęcie konkretnych działań.

III.1. Cel szczegółowy: Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, w szczególności przez dzieci i młodzież.

Kierunki działań:

- ✓ Rozwijanie edukacji publicznej mającej na celu informowanie o społecznych, zdrowotnych i ekonomicznych skutkach związanych z używaniem alkoholu.
- ✓ Promowanie zdrowego stylu życia w trzeźwości i abstynencji.

III.2. Cel szczegółowy: Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w zapobieganiu używaniu alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w szczególności przez dzieci i młodzież.

Kierunki działań:

- ✓ Wspieranie istniejących lokalnych programów mających na celu zintensyfikowanie działań profilaktycznych kontrolnych skierowanych na ograniczenie popytu na napoje alkoholowe.
- ✓ Wspieranie działań edukacyjnych w zakresie wdrażania skutecznych programów profilaktycznych w pracy z młodzieżą.
- ✓ Wspieranie programów edukacyjnych skierowanych do rodziców mających na celu zaangażowanie ich w oddziaływania profilaktyczne wobec dzieci.
- ✓ Wspieranie programów profilaktyczno – interwencyjnych zaadresowanych do dzieci i młodzieży oraz do grup ryzyka.
- ✓ Aktywne włączenie organizacji pozarządowych oraz stowarzyszeń do promowania działań z zakresu rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych przez mieszkańców gminy Łubnice.

III.3. Cel szczegółowy: Wprowadzenie zintegrowanego systemu pomocy osobom i rodzinom dotkniętym alkoholizmem.

Kierunki działań:

- ✓ Zwiększenie oferty terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych.
- ✓ Udzielanie wsparcia rodzinom osób dotkniętym alkoholizmem, a więc współuzależnionym.
- ✓ Ochrona rodzin dotkniętych alkoholizmem i jednocześnie zagrożonych przemocą.
- ✓ Objęcie dzieci opieką psychologiczno-pedagogiczną oraz socjoterapeutyczną z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.
- ✓ Udzielanie porad prawnych rodzinom z problemem alkoholowym.
- ✓ Stworzenie centrum informacyjnego zapewniającego fachową pomoc, jak i dyskrecję osobom uzależnionym, ich rodzinom.

IV. Cel strategiczny: Wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodzin wielodzietnych i niepełnych w gminy Łubnice.

IV.1. Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia, zabezpieczenie bezpieczeństwa socjalnego rodzin wielodzietnych.

Kierunki działań:

- ✓ Wdrażanie programów rządowych, samorządowych ukierunkowanych na dzieci i młodzież uczącą się.
- ✓ Podniesienie poziomu funkcjonowania rodzin z zakresu opieki i wychowania dzieci poprzez prowadzenie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego.
- ✓ Tworzenie grup samopomocowych i wolontariatu dla rodzin niezaradnych, z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.
- ✓ Pomoc finansowa, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.
- ✓ Organizowanie zajęć dla dzieci w świetlicach terapeutycznych.
- ✓ Dotowanie kosztów uczestnictwa dzieci z rodzin najuboższych, wielodzietnych i niepełnych w zorganizowanych formach wypoczynku. Preferencje dla rodzin wielodzietnych w posyłaniu dzieci do przedszkola (zwolnienie z opłaty stałej, wyżywienia).
- ✓ Tworzenie świetlic środowiskowych oraz socjoterapeutycznych.

IV.2. Cel szczegółowy: Przeciwdziałanie zjawiskom grożącym wykluczeniem społecznym oraz bezradnością życiową.

Kierunki działań:

- ✓ Udzielanie pomocy w formie: poradnictwa, terapii rodzinnej, pracy socjalnej, zapewnienia dzieciom opieki i wychowania poza rodziną.
- ✓ Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin.
- ✓ Tworzenie i wspieranie zintegrowanych programów wsparcia rodzin wielodzietnych w jej funkcjach wychowawczej, opiekuńczej i socjalnej.
- ✓ Eliminowanie czynników sprzyjających wykluczeniu rodzin wielodzietnych.
- ✓ Rozbudowa specjalistycznego poradnictwa rodzinnego – większa możliwość korzystania z porad psychologa, prawnika, pedagoga, szczególnie przez osoby z rodzin uzależnionych w celu rozwiązywania jej problemów.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022 – 2027

- ✓ Angażowanie wolontariuszy do pomocy rodzinom wielodzietnym i niepełnym w opiece nad dziećmi i pomocy edukacyjnej.
- ✓ Współpraca z placówkami oświatowo - wychowawczymi, organizacjami pozarządowymi i policją w budowaniu i realizowaniu programów profilaktyki ubóstwa, uzależnień, niedostosowania społecznego oraz przestępczości dzieci.
- ✓ Tworzenie świetlic środowiskowych oraz socjoterapeutycznych.

VIII.1. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łubnice na lata 2022 - 2027.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022 - 2027 oczywiście nie stanowi zamkniętego zbioru i katalogu działań. Zdiagnozowane problemy i przewidziane działania nie wykluczają realizacji nowych inicjatyw, będących odpowiedzią na nowopowstałe wyzwania. W okresie czasu, który obejmuje Strategia, wdrażane i realizowane będą, w zależności od potrzeb, programy i projekty dotyczące poszczególnych obszarów i celów strategicznych. Opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice stanowi dokument, który programuje życie społeczności lokalnej, w związku z powyższym strategia ma charakter elastyczny i stwarzający możliwości odpowiedniego dostosowania zaprogramowanych działań do zmieniającej się sytuacji społeczno – gospodarczej, pojawiających się nowych problemów społecznych oraz zmian przepisów prawa, które wyznaczają obszary interwencji w polityce społecznej.

VIII.2. Monitoring i ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łubnice .

Monitorowanie realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice planowane jest poprzez okresową ocenę stopnia osiągnięcia określonych kierunków priorytetowych i stopnia realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Za wykonywanie zbiorczych sprawozdań, gromadzenie i upowszechnianie zbiorczych danych z zakresu monitorowania stopnia realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych odpowiedzialny będzie Zespół ds. Strategii

Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice składający się z pracowników OPS w Łubnicach oraz Urzędu Gminy w Łubnicach. Zadaniem Zespołu będzie nadzór nad wdrażaniem Strategii, koordynowanie działań związanych z realizacją Strategii oraz opracowywanie i zgłaszanie propozycji zmian, które należy wprowadzić w Strategii. Za realizację wyżej wymienionych działań odpowiadać będzie powołany w tym celu koordynator czyli kierownik OPS w Łubnicach. Monitorowanie realizacji zadań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych planowane jest co dwa lata poprzez składane przez Zespół sprawozdanie z realizacji zadań wynikających z obowiązującej Strategii.

VIII.3. Źródła finansowania.

Warunkiem realizacji celów zawartych w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022–2027* jest jej finansowanie oraz pozyskanie i zabezpieczenie środków finansowych na realizację zaplanowanych działań i projektów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej Strategii będą:

- ✓ budżet gminy Łubnice,
- ✓ budżet powiatu staszowskiego,
- ✓ budżet województwa świętokrzyskiego ,
- ✓ Fundusz Pracy,
- ✓ projekty systemowe i konkursowe w ramach środków z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- ✓ środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- ✓ środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, unijnych, programów celowych.,
- ✓ środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- ✓ środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.
- ✓ dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 181 oraz dochody z opłat określonych w art. 111 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz środki rządowych lub pozarządowych programów celowych.

Konstruując ramy finansowe dla budowania *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022– 2027* przyjęto jako odniesienie wydatki w działach: 801 - oświata i wychowanie, 851 - ochrona zdrowia, 852 – pomoc społeczna, 853 - pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 - edukacyjna opieka wychowawcza oraz 855 – rodzina; z okresu lat 2017-2020.

➤ **Dział 801 – oświata i wychowanie - obejmują następujące rozdziały:**

- ✓ 80101 Szkoły podstawowe
- ✓ 80103 Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych
- ✓ 80113 Dowożenie uczniów do szkół
- ✓ 80146 Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli
- ✓ 80148 Stołówki szkolne i przedszkolne
- ✓ 80149 Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego
- ✓ 80150 Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych
- ✓ 80153 Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych
- ✓ 80195 Pozostała działalność

➤ **Dział 851 – ochrona zdrowia - obejmują następujące rozdziały:**

- ✓ 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi
- ✓ 85195 Pozostała działalność

➤ **Dział 852 – pomoc społeczna - obejmują następujące rozdziały:**

- ✓ 85202 Domy pomocy społecznej
- ✓ 85203 Ośrodki wsparcia
- ✓ 85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- ✓ 85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej

- ✓ 85214 Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe
  - ✓ 85216 Zasiłki stałe
  - ✓ 85219 Ośrodki pomocy społecznej
  - ✓ 85220 Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej
  - ✓ 85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze
  - ✓ 85230 Pomoc w zakresie dożywiania
  - ✓ 85278 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych
  - ✓ 85295 Pozostała działalność
- **Dział 854 - edukacyjna opieka wychowawcza - obejmuje następujące rozdziały:**
- ✓ 85415 Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym
- **Dział 855 – rodzina - obejmuje następujące rozdziały:**
- ✓ 85501 Świadczenie wychowawcze
  - ✓ 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego
  - ✓ 85503 Karta Dużej Rodziny
  - ✓ 85504 Wspieranie rodziny
  - ✓ 85508 Rodziny zastępcze
  - ✓ 85513 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów
  - ✓ 85595 Pozostała działalność

Wyznaczając ramy finansowe, które służyć będą realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022– 2027* uwzględniono czynniki ryzyka w postaci zmieniających się przepisów prawa oraz bieżącej projekcji wskaźnika inflacji. Ponadto uwzględniono również dotychczasowy poziom wydatków w działach: 801, 851, 852, 853, 854, 855, jak również konieczność zapewnienia stałego wzrostu jakości świadczonych usług. Średnioroczny wzrost wydatków gminy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022 – 2027

Łubnice w powyższych działach w okresie od 2017 do 2020 roku wyniósł 6,0% (r/r). Szczegółowe dane za lata 2017-2020 zawiera poniższa tabela.

Tabela 6. Wydatki gminy Łubnice w latach 2017 – 2020 wg działów klasyfikacji budżetowej: 801, 851, 852, 853, 854, 855.

Rok	Wydatki po zmianach w działach: 801, 851, 852, 853, 854,855	Zmiana (r/r)
	kwota w zł	(%)
2017	11 861 128,46 zł.	
2018	11 943 072,79 zł.	0,7%
2019	12 494 656,18 zł.	4,6%
2020	14 071 537,18 zł.	12,6%
średnia	12 592 598,65 zł.	6,0%

Biorąc pod uwagę wszystkie wyżej wymienione czynniki, jak również niestabilną dynamikę wzrostu planu wydatków w obszarze analizowanych działów, zredukowano prognozowany wskaźnik wzrostu wydatków do poziomu 2,5% rocznie w latach 2022 - 2027. Estymowana wielkość środków publicznych w tym okresie, w działach: 801 - oświata i wychowanie, 851 - ochrona zdrowia, 852 – pomoc społeczna, 853 - pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 - edukacyjna opieka wychowawcza oraz 855 – rodzina, została zaprezentowana w poniższej tabeli. Jako bazy przyjęto plan finansowy na 2020 rok. Realizacja zadań wynikających ze *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022–2027* finansowana będzie z budżetu gminy Łubnice do wysokości środków finansowych zaplanowany na ten cel w danym roku budżetowym. W istocie nie jest możliwe, aby wyczerpująco zaplanować rozkład i wysokość planowanych środków z przeznaczeniem na wdrożenie celów niniejszej Strategii. To zadanie utrudnia zwłaszcza:

- ✓ długi okres obowiązywania dokumentu,
- ✓ zmienna w czasie kondycja finansowa gminy,
- ✓ zmienna sytuacja społeczno-demograficzna
- ✓ zmiany legislacyjne prawodawcy krajowego,
- ✓ zmiany na rynku pracy,
- ✓ masowe zaburzenia życia społecznego.
- ✓

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022 – 2027

Co więcej, należy brać pod uwagę rozliczne inne faktory egzogenne, które nie są możliwe do przewidzenia w toku prac i w dniu przyjęcia niniejszej Strategii. Za przykład niech posłuży stan epidemii koronawirusa SARS-CoV-2, który w momencie prac nad strategią nadal trwa na obszarze całego kraju. Epidemia wymusiła mobilizację zasobów społecznych w dostosowanie bieżącej działalności wszystkich instytucji publicznych i mieszkańców do nadrzędnego celu w postaci przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się epidemii koronawirusa.

Tabela 7. Ramy finansowe dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2021– 2027 w działach klasyfikacji budżetowej: 801, 851, 852, 853, 854, 855.

Rok	Prognozowane wydatki w działach: 801, 851, 852, 853, 854, 855
	kwota w zł
2020	14 071 537,18 zł
2021	14 423 325,61 zł
2022	14 783 908,75 zł
2023	15 153 506,47 zł
2024	15 532 344,13 zł
2025	15 920 652,73 zł
2026	16 318 669,05 zł
2027	16 726 635,78 zł

Spis tabel:

Tabela 1. Ludność gminy Łubnice, powiatu staszowskiego oraz województwa świętokrzyskiego według kategorii na koniec 2020 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS).....	15
Tabela 2. Saldo migracji wewnętrznych w gminie Łubnice w latach 2017 – 2020. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS).....	17
Tabela 3. Saldo migracji zagranicznych w gminie Łubnice w latach 2017 – 2020. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS).....	17
Tabela 4. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej - stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.	38
Tabela 5. Liczba osób zaproszonych na posiedzenie komisji (w związku z wpłynięciem do komisji wniosków), liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych sądowych, liczba spraw skierowanych do Sądu w latach 2017 – 2020.	42
Tabela 6. Wydatki gminy Łubnice w latach 2017 – 2020 wg działów klasyfikacji budżetowej: 801, 851, 852, 853, 854, 855.....	68
Tabela 7. Ramy finansowe dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2021– 2027 w działach klasyfikacji budżetowej: 801, 851, 852, 853, 854, 855.....	69

Spis rysunków:

Rysunek 1. Położenie i obszar gminy Łubnica.....	13
Rysunek 2. Liczba mieszkańców gminy Łubnice w latach 2015 – 2020r. (opracowanie własne na podstawie danych GUS).....	14
Rysunek 3. Przyrost naturalny w gminie Łubnice w latach 2010 – 2020. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS).....	15
Rysunek 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność osób w wieku produkcyjnym na 100 osób w wieku poprodukcyjnym) w gminie Łubnice w latach 2010-2020. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS).....	16
Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Łubnice w latach 2010 – 2020 (źródło: opracowanie własne, dane GUS).....	23
Rysunek 6. Najważniejsze powody przyznania pomocy. Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy w 2020 roku. (Opracowanie na podstawie danych OPS Łubnice)	26
Rysunek 7. Wskaźnik deprivacji lokalnej w gminie Łubnice w latach 2016 – 2020. (źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach).....	35

Imienne głosowanie uchwały Nr XXXII/207/21 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łubnice na lata 2022-2027

Lp.	Nazwisko i imię	Za	Przeciw	Wstrzymał się od głosu
1	Adaś Henryka	X	—	—
2	Bąk Ewa	X	—	—
3	Bolon Maria	X	—	—
4	Golba Marian	X	—	—
5	Gromny Marian	X	—	—
6	Komasara Marian	X	—	—
7	Kowalska Aneta	X	—	—
8	Kozioł Eugeniusz	X	—	—
9	Krzyszowski Paweł	X	—	—
10	Sekuła Stanisław	X	—	—
11	Soja Danuta	X	—	—
12	Stefaniak Robert	X	—	—
13	Szałach Michał	X	—	—
14	Szymański Grzegorz	X	—	—
15	Wróbel Justyna	X	—	—